

Dnevi vstaje

Leto začetka revolucionarne borbe, enainštirideseto, bo večno živelo v zgodovini naših narodov kot neprimerljiv simbol njihovega trpljenja in kljubovalnosti, njihovega suženjstva in svobode, njihovega umiranja in rojevanja, njihove slave in ponosa — bratstva in enotnosti.

Tit

Po okupaciji se je Jugoslavija znašla v nezavidljivem položaju. Okupator je izkoristil dvajsetletno politiko zatiranja velikosrbske hegemonije. Pričeli so množično zapirati komuniste, demokrate in vse tiste, ki so se odkrito zoperstavili nacistični gonji.

Komunistična partija je analizirala položaj v svetu in doma ter pravilno presodila, da imamo vsemu navkljub možnost zmagati v borbi proti okupatorju in izdajalski buržoaziji. Sočasno je nastalo vprašanje, na kakšen način začeti z oboroženim bojem, da bo uspeh revolucije zagotovljen. Odločeno je bilo, da se bo borba vršila s parolami: proti fašizmu, za osvoboditev zemlje, za bratstvo in enotnost naših narodov. Jasno je bilo, da mora v začetku vstaje delovati revolucionarno edinole partizanska vojska, kajti to je bil živ boj, ki je neprestano dvigal nove in nove vstajnike in udarjal v lice sovražniku vsak čas in kjerkoli. Buržoazija ni več imela politične moči, vsaj take ne, s katero bi

ustavila to v vojno zaneseno množico. Komunistična partija s tovarišem Titom na čelu je zmogla povesti narod v boj, ker je bila močna in enotna v svoji politiki proletarskih hotenj. Politične in organizacijske priprave na oboroženo vstajo so se vršile hitro. Skrivoma so zbirali orožje in se tajno sestajali po vseh krajih naše domovine. Tako se je vedno bolj bližal 22. april, ko je slojevska mladina raznesla proglase CK KPJ o vstaji. Vsebinska razgleda je izražala neizmeren srd na sovražnika ter pozvala vse narode v boj za svobodo z opozorilom, naj se ne vdajajo sovražni propagandi, ki je bila v službi fašističnih banditov. Na nekem mestu v proglasu je bilo zapisano:

»Vaše mesto je v borbenih vrstah delavskega razreda, ki se bori za svojo resnično svobodo in neodvisnost. Od te borbe je odvisna vaša bodočnost, bodočnost vaših otrok.« Tak je bil poziv partije na oborožen boj, poziv na življenje in smrt. In kako naj bi narod, ki je bil tepen, ponižan, obsojen barbarstva, pokorno sklonil glavo pred sovražnikom? Tudi ni nosil takih misli v sebi ob svetinji, ki se je imenovala svoboda. Uprli so se, kot se je nekoč uprl Matija Gubec in kot so se uprli drugi narodi rimskemu, ruskemu, britanskemu... imperiju. Vstaja je torej star družbeni pojav, s katerim je pretkana vsa zgodovina razredne družbe.

Pri nas je vstaja izbruhnila na več žariščih hkrati, ki so bila geografsko oddaljena, a idejnopolitično povezana. Takšno je bilo leto 1941 — neizbrisno iz spomina naših in evropskih narodov. Danes so pomniki na tisti čas še živili ali pa so vklesani v kamen, vrezani v les, uliti v bron. Vseprisod so in še premalo jih je, kajti vsaka ped naše zemlje je vpila po svobodi, a kot davek za to je srkala kri najboljših. Preveč je bilo žrtev, preveč mladih življenj ubitih, da bi danes postavili pod vprašanje našo upornost. Z enako gorečnostjo bi se uprli, enako smelo in pogumno. A na srečo ni treba razmišljati o tem, toda naša odgovornost do obstoječega re-

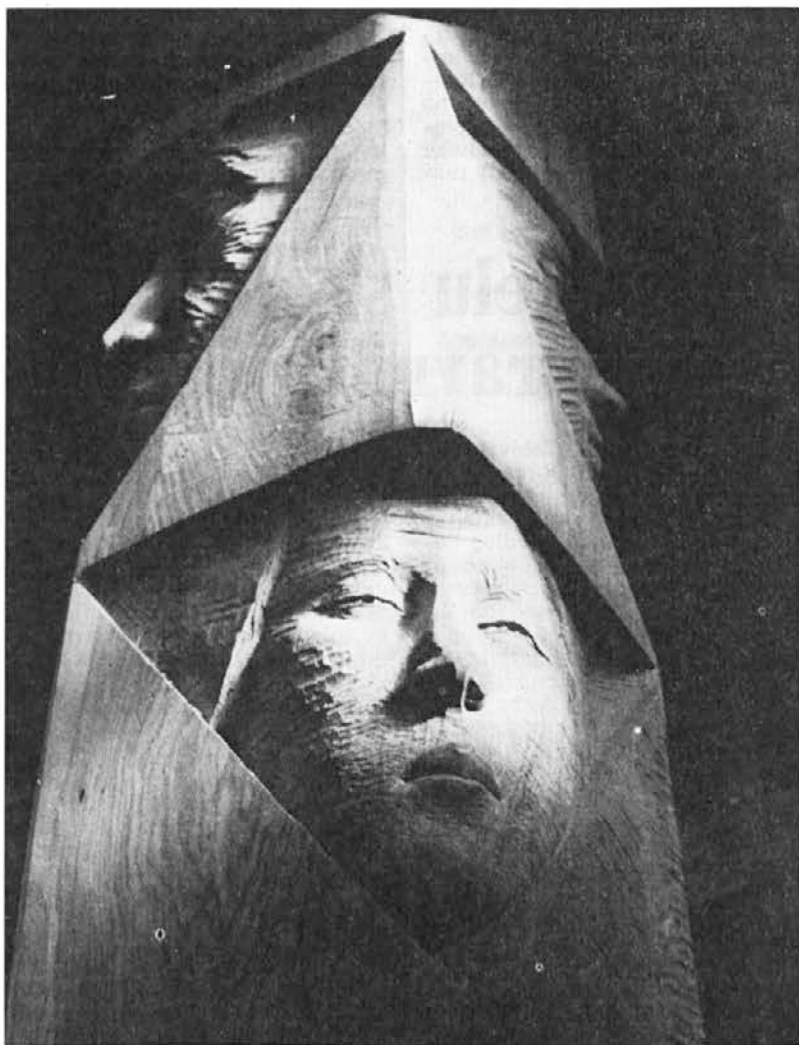
da ni zato nič manjša. Je svoboda, je brezskrbnost in mir, zato pa so tudi naloge — velike ali majhne, vse so odgovorne.

Zmaga nad fašizmom je naložila našim narodom trdo delo najprej v izgradnji porušene domovine, potem smo z okornimi in negotovimi koraki stopili na pot samoupravljanja in zdaj smo šele kje sredi te poti. Tako torej revolucija ni enkratno dejanje naroda, pač pa boj od dne do dne, iz desetletja v desetletje, je večno spreminjanje v boljše in vrednejše. Kakor bi bila ob vstaji naloga slehernega pripadnika domovini boriti se za svobodo in neodvisnost, tako je danes naloga slehernega delovnega človeka in občana doprinesiti svoj delež k uspešnosti samoupravljanja. Dolžniki mrtvim smo, zato ne moremo stati ob strani družbenih dogajanj, zato

nam ne more biti vseeno, kako deluje naš samoupravni sistem. Res, tok časa nas vleče s seboj, a od preteklosti ne more odmakniti, niti ne dati nam pozabljenje in tu smo zato, da bi napravili kaj družbeno koristnega, kajti ne dela družba nas, temveč mi družbo. To so morali že pred desetletji vedeti tisti prvi vstajniki, saj sicer ne bi šli v boj. Kako krivični smo do padlih, kadar se pritožujemo, ne da bi poprej skusili karkoli storiti in kako žaljivo je, kadar se v kritičnih situacijah obnašamo kratkovidno. Pomislimo kdaj na to?

Ne le 4. in 22. julija, tudi kdaj po tistem postojmo ob kakšnem pomniku, četudi bo to lesen križ zaraščen s plevelom in pogovorimo se kdaj s kakšnim borcem, s partizansko materjo. Dobro bo delo njima in nam.

Z. S.

Andrej Grošelj, Spomenik NOB za Šentanel, detajl

IZ VSEBINE

- Kako izpolnujemo gospodarski načrt
- O delu skupnih samoupravnih organov
- Mnenja delavcev: Kruh za naše otroke
- Osebnostno celostno vrednotenje delovne uspešnosti
- Sindikalne vesti
- Kljub razvitosti veliko siromaštvo
- Organiziranost in delo OK ZSMS Ravne
- Kakšno slovenščino pišemo
- S knjižne police
- Rekreativna in šport
- Zanimivosti od tu in tam

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor:
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Franciška Korošec, Ivanka Prislan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

KAKO IZPOLNJUJEMO GOSPODARSKI NAČRT

Mesec maj je imel manj delovnih dni in to se je poznalo tudi pri proizvodnji. Načrta skupne in blagovne proizvodnje nismo izpolnili. Skupni zaostanek sicer ni bil velik, posamezni obrati, ki imajo različne proizvodne in druge težave, pa so izdelali veliko manj, kot so načrtovali. Skupna proizvodja je bila za celotno delovno organizacijo 0,4% manjša od planirane, blagovna 2%, odpremili

pa smo celo 4,3% manj, kot predvideva mesečni načrt.

Posledica manjše odpreme je za 5,4% nižja realizacija.

Proizvodnja pa ni bila manjša samo zaradi večjega števila prostih dni v maju, temveč tudi zato, ker nimamo dovolj naročil za vse grupe izdelkov, ker so bila naročila takšna, da niso omogočala večje produktivnosti in zaradi nesklajenih kapacitet.

Proizvodnja v	% doseganja mesečnega načrta		% doseganja kumulativnega načrta	
	skupne proizvod.	eksterne realizac.	skupne proizvod.	eksterne realizac.
jeklarni	105,0	—	101,8	—
jeklolivarni	74,3	83,5	77,8	89,6
valjarni	96,9	102,9	100,1	110,4
kovačnici	99,5	111,7	99,0	111,4
jeklovleku	76,3	79,4	80,5	80,7
obratu strojev in delov	92,7	83,9	89,0	86,7
obratu ind. nožev	164,2*	58,7	92,8	68,6
obratu pnevm. strojev	102,1	120,2	92,1	102,1
vzmetarni	82,3	87,6	81,4	80,2
TRO	100,0	86,3	92,7	111,4
Skupaj delovna organizacija	99,6	94,6	99,5	98,2

* velika proizvodnja compound gredic

Primerjava skupne proizvodnje in dosežene realizacije kaže, da struktura prodanih izdelkov ni takšna, kot je bila planirana. Opazna je manjša stopnja finalizacije, saj za načrtom najbolj zaostajajo jeklovleki in obrati, ki obdelujejo metalurške izdelke. Vzmeti in nožev je bilo doslej izdelanih veliko manj, pa tudi načrta obdelanih ulitkov in odkovkov ne dosegamo. Zato prodamo več neobdelanih odkovkov in valjanega jekla. Cene za te izdelke so seveda nižje in to je tudi raz-

log za razliko med skupno proizvodnjo in vrednostjo prodanih izdelkov.

V posameznih delih delovne organizacije verjetno tudi v naslednjih mesecih ne bo večjih skokov v proizvodnji, ker ni pričakovati, da bi hitro poraslo povpraševanje.

To velja za jeklolivarno, pa tudi za jeklovleku. Obrati, ki imajo dovolj naročil in iz različnih razlogov zaostajajo za planirano odpremo, pa bodo del zaostale proizvodnje odpremili v naslednjih mesecih.

Z. I.

uspešnosti dela. Prav tako bi tem študentom in učencem pripadali za opravljeno delo skladno z določili sporazuma tudi PPD. Delegati delavskega sveta so menili, da so študenti na počitniški praksi na splošno preslabo nagrajeni in so tak predlog zavrnili s sklepom, da naj strokovna služba poišče drugo, sprejemljivejšo rešitev, o čemer pa naj odloči odbor za kadrovske splošne zadeve.

Na predlog strokovne službe je delavski svet nato sprejel sklep, s katerim je določil višino nagrade za elektro motorje v doseplem starem železu v višini 0,20 din/kg motorja. Gre za to, da se v starem železu vse pogostejše pojavljajo elektro motorji, v katerih je baker, ki negativno vpliva na kvaliteto šarže, izločevanje bakra iz elektro motorjev pri rednem pripravljanju vložka pa ni možno, ker se za to delo porabi preveč časa, zato je bil podan predlog, podprt od TOZD jeklarne, da se izločajo celi motorji in da se zanje prizna nagrada v omenjeni višini. Ta predlog je predhodno obravnaval in potrdil tudi delavski svet TOZD jeklarne.

Na predlog odbora za družbeni standard in stanovanjske zadeve je delavski svet na tej seji sprejel tudi sklep o najetju kredita v višini 420 milijonov S din za sofinanciranje nakupa stanovanj v družbeni lasti in sklep, da o posameznih vlogah drugih organizacij združenega dela glede sofinanciranja odloči odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve po pogojih in na način, ki je določen s samoupravnimi splošnimi akti. Predlog sofinanciranja nakupa stanovanj v družbeni lasti v primerih, ko je eden od zakoncev zaposlen v naši, drugi pa v neki drugi OZD, je bil pri delegatih ugodno sprejet. Sofinanciranje je oblika reševanja stanovanjske problematike, ki se v zadnjem času vse bolj pogosto pojavlja. Pri sofinanciranju sodelujeta oba partnerja s 50 odstotki soudeležbe. V določenih izjemnih primerih pa nastopa železarna samo s 40 odstotki. Z najetjem omenjenega kredita bi letos predvidoma rešili 21 vlog za sofinanciranje.

Delavski svet je na predlog TOZD razvoj in raziskave nato še odobril samoupravni stanovanjski skupnosti Ravne na Koroškem, da uporabi sredstva amortizacije stanovanjskih zgradb, ki so last Železarni Ravne, za lastno udeležbo in za odplačevanje kredita pri Ljubljanski banki v višini 2.000.000 din za izvedbo toplovodnih instalacij na stanovanjskih objektih na Čečovju.

V obrazložitvi predloga, ki ga je delavski svet sprejel, je bilo povedano, da smo v preteklem letu v stanovanjskih blokih in vrstnih hišah, ki še niso imele toplovodnih instalacij, instalirali notranjo inštalacijo v 110 stanovanjih, financirali pa smo ta dela iz sredstev sklada skupne porabe. V letošnjem letu pa za to namenskih sredstev ni na razpolago in je način pridobitve sredstev, kot je že omenjeno, edina možnost, da letos lani začeto delo nadaljujemo. Na Čečovju je še prek 300 stanovanj brez toplovodnih instalacij. S to akcijo bomo poleg osnovnega namena, ogrevanja stanovanj, z minimalnimi investicijskimi stroški povečali odvoz na že montiranem glavnem cevovodu na Čečovju, kar bo pri-

spevalo k ekonomičnejšemu izkoriščanju toplovodnega omrežja, obenem pa se bo zaradi zmanjševanja kurjenja v veliki meri zmanjšalo onesnaževanje zraka in se bodo tudi na ta način izboljšali življenjski pogoji naših delavcev.

Na tej seji so delegati delavskega sveta obravnavali še nekatera druga vprašanja. Tako so med drugim zahtevali, da se uredi vprašanje prevoza naših delavcev na delo na relaciji Ravne—Leše. Zahtevali so, da organizira Viator avtobusni prevoz tako, da bodo imeli avtobusi pravočasen odhod in prihod. Sproženo je bilo še vprašanje malic oziroma sejnine ali povračila stroškov za člane samoupravnih organov, ki prihajajo na seje izven rednega delovnega časa, in osvojenega zahteva, da se predlog rešitve izdela in sprejme čimprej.

Delavski svet je na tej seji še obravnaval vprašanje udeležbe delegatov delegacij SIS na njihovih sejah. Ugotavljalo se je, da so delegacije po pravilu nesklepne in da je često nemogoča situacija, ko je na seji delegacije prisotnih komaj toliko delegatov, kolikor jih je treba delegirati na sejo skupščine interesne skupnosti ali pa še manj. Delavski svet je apeliral in apelira na vse delegate, da svojo funkcijo odgovorno opravljajo, da se seji redno udeležujejo, pri tem pa je treba poudariti tudi potrebo po večji angažiranosti in pomoči družbenopolitičnih organizacij in posameznih služb ter odgovornih delavcev.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD IN STANOVANJSKE ZADEVE se je na prvi seji sestel 4. junija letos. Obravnaval je predlog za sofinanciranje stanovanjske izgradnje. Ugotovljeno je bilo, da je letos 21 primerov, ko želijo druge delovne organizacije sofinancirati nakup stanovanj. Železarna Ravne je sofinanciranje kot učinkovito obliko reševanja stanovanjske problematike prakticirala že prejšnja leta, vendar v drugih delovnih organizacijah takrat za to niso imeli pravega posluha. Med tem pa je letos situacija popolnoma drugačna: ker letos za sofinanciranje ni namenskih sredstev iz sklada skupne porabe po zaključnem računu za lansketo leto, je odbor našel rešitev v tem, da je predlagal delavskemu svetu najetje kredita v višini 420 milijonov S din, s tem da bi od te vsote 110 milijonov S din namenili za sofinanciranje odkupov stanovanj v Mežici. Pri tem sofinanciranju z rudnikom Mežica bi železarna sodelovala s 40-odstotno udeležbo, sicer pa bi sofinancirali po prioriteti ponudb in sicer najprej tam, kjer pridobi razpolagalno pravico do stanovanj Železarna Ravne. Pri dokončni odločitvi o posameznih primerih pa je treba upoštevati tudi število točk kandidata po kriterijih samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih. Odbor na tej seji tudi sklenil, da morajo strokovne službe delovne skupnosti kadrovske splošne zadeve, financirane TOZD razvoj in raziskave čimprej pripraviti konkreten predlog, o katerem bi odbor odločal na naslednji seji. Vsi primeri za sofinanciranje naj bili rešeni v juniju ali vsaj v začetku julija. V zvezi z odkupom

O delu skupnih samoupravnih organov

DELAJSKI SVET delovne organizacije Železarni Ravne se je sestel na drugi seji 6. junija letos. Po pregledu izvrševanja sklepov je najprej verificiral predlog samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med temeljne organizacije, ki ga je sicer določilo posebno delegatsko telo, sestavljeno iz delegatov vseh TOZD. Predlog je bil izoblikovan, potem ko je bil osnutek sporazuma obravnavan na zborih delovnih ljudi ali delovnih skupinah v vseh temeljnih organizacijah. Delavski svet je ob tem razpisal referendum za sprejem sporazuma, ki se je izvršil 8. junija, in imenoval organe za izvedbo referenduma.

Na tej seji je delavski svet tudi sprejel sklep o pristopu železarni Ravne k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo zraka v občini Ravne na Koroškem. Za delegate v skupščino te skupnosti so bili imenovani: Stan-

ko Kovačič iz TOZD jeklarne, dipl. inž. Janez Perman iz TOZD kontrole kakovosti, inž. Vili Frajzman iz TOZD energije in dipl. inž. Maks Večko iz TOZD kalilnice. Ob tem je treba poudariti, da je Železarna Ravne med zadnjimi delovnimi organizacijami v občini pristopila k temu sporazumu, za kar so deloma objektivni vzroki.

Delavski svet je na tej seji razpravljal tudi o predlogu za nagrajevanje učencev in študentov, ki nadomeščajo odsotne delavce v času počitnic, z drugimi besedami, ki so na neobvezni počitniški praksi. Strokovna služba je predlagala, da za študente in učence, ki opravljajo opravila delavcev, ki so odsotni z dela, določamo nagrade, kot je to navedeno v 12. točki sklepa o uveljavitvi sindikalne liste za leto 1977, s tem da se nagrada poveča za individualno stimulacijo po delu, višina individualne stimulacije pa bi se določala komisijsko po merilih

stanovanj s sofinanciranjem je bilo poudarjeno, da naj bi predvsem sofinancirali nakup na Javorniku, delno pa tudi v blokkih ob Suhi. V prvi fazi naj bi odkupili stanovanja ob Suhi. Seveda bo predlog možno realizirati le, kolikor bo delavski svet najetje kredita odobril.

Odbor je bila na tej seji podana tudi informacija o višini stanovanjskega fonda in stanovanjski problematiki v letu 1977. Ugotovljeno je bilo, da kolikor se bodo realizirale vse pogodbe in dogovori, bomo imeli v letu 1977 na razpolago skupno prek 120 družinskih stanovanj, s čimer bi celo presegli planirano nalogo 100 stanovanj letno. Sem so všteta novo zgrajena stanovanja in tista stara stanovanja, ki jih bodo izpraznili graditelji individualnih stanovanjskih hiš. Po pogodbah o kreditiranju mora s 1. 7. 1977 izprazniti družbena stanovanja 19 graditeljev. Gre zlasti za graditelje v Kotljah. Do konca septembra pa naj bi izpraznilo stanovanja še 14 drugih individualnih graditeljev. Vsi ti so bili pisмено obveščeni in opomnjeni, da morajo pogodbo o kreditiranju dosledno in v roku izvršiti.

Odbor je obravnaval tudi vprašanje kreditov za individualno gradnjo. Letos tudi za te namene ni bilo iz sklada skupne porabe ničesar izločeno, za najnujnejše potrebe individualne in organizirane stanovanjske gradnje pa smo po sklepih samoupravnih organov izdvojili iz stanovanjskega prispevka nekaj nad enomesečni znesek v višini 264 milijonov S din. Ta sredstva nam zadostujejo samo za pokritje obveznosti individualnim graditeljem, ki so dobili posojilo v lanskem letu, in ki jim je bilo izplačano samo v višini 60% odobrene vsote, obveznost izplačila 40% pa je bila prenesena na leto 1977. Odbor pa je ugotavljal, da so tudi letos želje po kreditih in da bi bilo treba poiskati možnosti pridobitve dodatnih sredstev ter na ta način rešiti nekatere pereče probleme. Odbor je na tej seji imenoval tričlansko komisijo z nalogo, da v 14 dneh preveri, v kakšni fazi gradnje so hiše individualnih graditeljev, ki so dobili posojilo v preteklem letu, kakšna je učinkovitost gradnje in smotrnost trošenja sredstev: če morda kredita niso uporabili za kake druge namene ali če morda kdo nima več pogojev za izplačilo celotne vsote kredita ter bi se mu ta vsota črtala ali če je posameznik iz kakršnega koli vzrokov pripravljen odstopiti del kredita. Kolikor bi na ta način uspeli pridobiti določena sredstva za kreditiranje, bi o tem odločal na naslednji seji. Odbor je tudi sklenil, da morajo biti prisilci za kredit o porabi kredita in o vlogah obveščeni še v juniju.

Na tej seji se je odbor dotaknil tudi vprašanja normativne ureditve stanovanjskih razmerij v železarni. Trenutno imamo te zadeve rešene s samoupravnim sporazumom o stanovanjskih razmerjih, da bi bilo potrebno ta splošni akt spremeniti ali dopolniti, saj mnoga določila niso v skladu z zakonom o združenem delu in novimi samoupravnimi splošnimi akti Železarne Ravne. Po razpravi o teh vprašanjih je odbor zadolžil pristojne strokovne službe, da do druge polovice avgusta pripravijo

delovne osnutke bodočega samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah, ki ga bomo sprejeli v delovni organizaciji kot celoti, in osnutke pravilnikov o razdeljevanju stanovanjskega fonda, ki jih bomo sprejemali po temeljnih organizacijah.

Ker pa je odbor ugotavljal, da nas čaka delitev stanovanj predvidoma že v juliju, je sklenil, da naj strokovna služba pripravi začasen sklep o spremembi točkovnega sistema sporazuma o stanovanjskih razmerjih, ki naj se posreduje v razpravo in sprejem delavskim svetom TOZD in delovnih skupnosti. Na tej osnovi se naj nato izvedejo razpisi za dodelitev stanovanj, ki jih bodo v poletnih mesecih izpraznili nekateri individualni graditelji.

ODBOR ZA KADROVSKO SPOŠNE ZADEVE se je na prvi seji sestal 10. junija. Obravnaval je več zadev s področja izobraževanja.

Med drugim je obravnaval predlog za razpis štipendij, ki ga je pripravila kadrovska služba na podlagi izkazanega poprečja potreb, ugotovljenih za nekaj let nazaj. Predlog je predhodno obravnaval tudi strokovni svet železarne, ki je predlagal imenovanje posebne strokovne komisije z nalogo, da do druge polovice junija ta predlog podrobno preuči in po potrebi dopolni. Odbor je pri obravnavi tega predloga ugotavljal, da vsebuje določene pomanjkljivosti, zlasti bi bilo potrebno specificirati posamezne študijske smeri na določenih visokih in višjih šolah, saj na primer ni zadosti, če rečemo, da razpisujemo pet štipendij na fakulteti za strojništvo, temveč je potrebno tudi konkretno navesti oddelke, to je ožji profil, za katere je železarna zainteresirana. Prav tako je bilo rečeno, da je potrebno ob izdelavi dokončnega predloga za razpis štipendij, o katerem bo odbor odločal na prihodnji seji, upoštevati potrebe posameznih temeljnih organizacij, ki bodo v bodoče nosile sorazmerno višino stroškov štipendiranja in sprejele tudi ustrezno število pripravnikov, medtem ko so bili do sedaj ti pripravniki sistematizirani v kadrovske splošne sektorje.

Odbor je na tej seji obravnaval tudi več drugih vprašanj s področja kadrovske problematike. Tako je med drugim potrdil vračilo štipendije Inštitutu Jožef Stefan za dipl. inž. kemije, ki ga je ta inštitut štipendiral, zaposlili pa smo ga pri nas. Odbor je ugotavljal, da se tak način pridobivanja kadrov splača, sicer pa ni pravilo. Odbor je tudi odgodil vračilo štipendije za štipendistko na metalurški fakulteti, ki se je zaposlila v železarskem šolskem centru na Jesenicah in ki trenutno nima možnosti vračanja štipendije. Odložitev vračila velja za eno leto. Nato je obravnaval še predlog za odkup treh diplomskih nalog naših štipendistov na metalurški fakulteti in sprejel sklep, da se v bodoče diplomske naloge, razen v izjemnih primerih, ko so le-te posebnega raziskovalnega pomena, ne odkupujejo.

Na prvi seji je odbor odločal tudi o dodeljevanju denarnih dotacij. Na naslov Železarne Ravne je prispelo v preteklih mesecih prek 20 vlog, ki so jih posredovala zlasti določena športna in kul-

turna društva pa tudi druge institucije. Odbor seveda vsem želim ni mogel ugoditi. Pri odločanju o višini dotacij je v prvi vrsti upošteval višino sredstev, s katerimi razpolaga, in ta sredstva so letos izredno majhna, ter tudi dejstvo, da so nekatera društva v preteklih letih dotacije stalno dobivala, zato jim v letošnjem letu ni ugodil. Skupno, v vseh 20 primerih, je odbor razdelil dotacije v višini 80.000 din.

Na predlog kadrovske službe je z veljavnostjo od 1. 7. 1977 storil vozovnice za vlak za 30 naših delavcev na relaciji Podvelka—Vuzenica—Dravograd—Podklat—Ravne. Vsi delavci, ki stanujejo blizu postajališč ob dravski progi, so bili pred časom z avtobusa preusmerjeni na vlak. V drugi polovici maja letos pa je bil spremenjen vozni red motornega vlaka Maribor—Prevalje in obratno, tako da je prihod na nočno izmeno premaknjen z 21.15 na 20.46 uro, s čimer se je čas odhoda na delo in povratka z dela za mnoge delavce izredno podaljšal. Na primer za delavce iz Lovrenca ali Ribnice na Pohorju pomeni ta sprememba odhod od doma že ob 19.30 uri. Sicer pa ostaja za ostale delavce še vedno v veljavi sklep, po katerem se morajo voziti na delo z vlakom, kolikor so za to podani enako ugodni ali celo boljše pogoji kot prevoz z avtobusom.

Na predlog posameznih TOZD oziroma delovnih skupnosti je odbor še odobril 10 vlog za odobritev dela stroškov priključitve telefona za posamezne delavce, ki so v železarni tudi izven delovnega časa večkrat nujno potrebni in morajo biti zaradi tega dosegljivi.

Na zahtevo in s pooblastilom delavskega sveta Železarne Ravne je odbor nato obravnaval in odločal o vprašanju nagrajevanja študentov in učencev na neobvezni praksi v času, ko nadomeščajo odsotne delavce. O tem vprašanju je predhodno razpravljala delavska svet. Ker so bile na seji delavskega sveta iznesene določene pripombe, je sklenil prenesti vprašanja na odbor. Pripombe na seji delavskega sveta so bile sicer čisto individualne, v splošnem pa so nekateri delegati menili, da bi bilo potrebno delo študentov na počitniški praksi nagrajevati po dejansko opravljenem delu. Po predlogu službe za sistem OD se za študente in učence, ki opravljajo opravila delavcev, odsotnih z dela, določi nagrada, kot je predvidena

v 12. točki sklepa o uveljavitvi sindikalne liste za leto 1977, povečana z individualno stimulacijo po delu. Višina individualne stimulacije pa se določi komisjsko po merilih uspešnosti dela, enako kot za ostale delavce. Tem študentom in učencem pripadajo tudi PPD.

Odbor je po razpravi ugotavljal, da je predlog nagrajevanja študentov in učencev na neobvezni počitniški praksi izdelan skladno s sindikalno listo 1977. V primerih, ko gre za nagrajevanje študentov z višjo ali visoko šolo, da je predvidena nagrada celo višja, kot je to dovoljeno s sindikalno listo, to pa zaradi priznavanja posebnih pogojev dela. Poleg tega nagrade za tovrstno počitniško prakso, ki v bistvu ni praksa, ne izključujejo štipendij. Poudariti je tudi treba, da so nagrade za počitniško prakso znatno višje, kot nagrade učencem z učno pogodbo, ki so najnižje 820 din mesečno oziroma najvišje 1.140 din mesečno.

S sindikalno listo 77 je določeno, da se nagrade študentom in učencem, ki niso na obvezni praksi, morajo izplačevati iz sredstev osebnih dohodkov. To pomeni, da bi se za to vrsto počitniškega dela morale med študenti in učenci ter delovno organizacijo sklepati pogodbe o delu za določen čas. Po mnenju strokovnih služb in odbora za kadrovske splošne zadeve ne bi bilo takih pogodb smiselno sklepati, zlasti še, ker bi to bremenilo sredstva osebnih dohodkov, obenem pa povečalo stalež zaposlenih, s tem pa bi se občutno zniževala produktivnost. Iz tega je torej razvidno, da je predlog nagrajevanja študentov in učencev na neobvezni počitniški praksi realen in v skladu s sindikalno listo.

j. d.

MODROSTI

Zakonci, ki se ljubijo, si rečejo tisoč stvari brez besed.

*

Če želiš, da bodo tvoji otroci živeli v miru, naj bodo zmeraj nekoliko lačni in na hladnem.

*

Če se opazi vsaka napaka, se neha vsak stik.

Skladišče na prostem

MNENJA DELAVCEV:

Kruh za naše otroke

Spet se je končalo šolsko leto, s tem pa so se vsaj za starše pojavili problemi, kam dati v nadaljnje šolanje svoje otroke. Že nekaj let vemo, da je za delo v Mežiški dolini težko, za dekleta še težje kot za fante. Tisti z boljšim uspehom imajo več možnosti za štipendije. Ali se torej v šolah že pojavlja tekmovalnost za to, kdo bo boljši? Svoje misli o tem so povedali nekateri naši delavci — starši.

Rudolf Sipek, kovač: »Pred dnevi je moja hčerka končala osmi razred osnovne šole. Ker vem, kako težko je danes z zaposlitvijo, sva se s hčerko že lani odločila, da bo šla na pedagoško akademijo, saj mislim, da za učiteljice še bo dela. Moti me, da zadnje čase precej učencev, ki so vsa leta več

Mariboru. Danes je že v drugem letniku. Lani sem na več krajih zaprosil za štipendijo. A čeprav v naši občini primanjkuje vzgojiteljic, nisem uspel dobiti štipendije. Takrat so mi namreč rekli, da za ta poklic ni namenjenih denarnih sredstev. Šele v drugem letniku mi je s težavo uspelo najti štipendijo v Ljubljani. Še danes ne morem razumeti štipendijske politike v Mežiški dolini. Danes je težko kaj prikriti pred otroki, še težje pa nekaj, kar ni pošteno. Mislim, da prav tu niso poštene računi, saj dobivajo štipendije tudi takšni, ki si je s svojim končnim uspehom niso zaslužili. Na drugi strani pa še zmeraj velja pregovor: »spoštuj prijateljske in družinske zveze.« Pa saj je to dobro znano, vendar kljub temu nismo ničesar ukrepali. Poglejte, tudi odnos do nas delavcev — železarjev, ki smo vložili prošnje za dodelitev štipendij, ni pošten. Ne vem, zakaj smo morali čakati na ugodne ali neugodne rešitve tudi po več mesecev. Prav to čakanje pa je bilo za marsikatero staršo usodno, da so ostali na koncu brez štipendije za svoje otroke.

Mislim, da je že v osnovni šoli priprava otrok na nadaljnji študij nezadovoljiva. Danes mladi preveč lahko pojmujejo svoje nadaljnje izobraževanje. Tudi delovne organizacije bi morale bolj sodelovati s šolami, predvsem pri prikazovanju potreb za razne poklice. Ker tega ni, tudi ni čudno, da precej mladih po končanih raznih šolah nima zaposlitve in so breme staršev. Res pa je precej staršev, ki kljub pomanjkanju delovnih mest izvirajo zaposlitev za svojega otroka. Tudi ni pošteno, da imajo nekateri starši po več let rezervirano prosto delovno mesto za svojega otroka, ko še niti ne vedo, kako bo končal študij. Vemo, da pri nas skoraj ni prostih delovnih mest za dekleta. Tu bomo morali narediti krepek korak naprej, saj je danes že precej mladih deklet z končano ali nekončano šolo, pa nimajo zaposlitve.

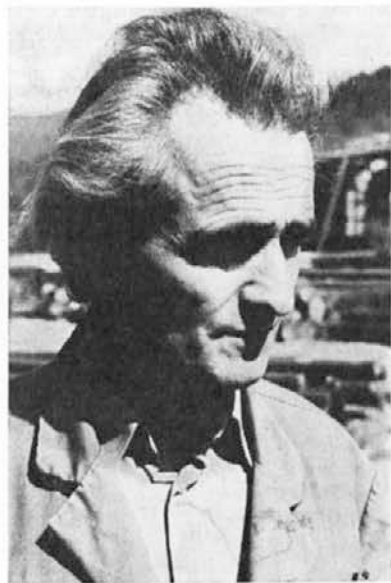

Rudolf Sipek

ali manj lenarili, imajo pa vplivne starše, kljub slabim učnim uspehom iztržijo štipendijo za nadaljnji študij. Kaj hočem s tem reči? To, da danes večkrat dobijo štipendijo tisti otroci, ki jo najmanj potrebujejo. Že v prvem letniku srednje ali višje šole pa se pokaže neznanje. Mislim, da mora biti prav učni uspeh tisti, ki najbolj pošteno pokaže, kdo je v resnici upravičen do štipendije. Čeprav vemo, kaj se dogaja, nismo tu še ničesar ukrepali.

V bodoče bomo morali temu vprašanju posvetiti več pozornosti, saj bi morali biti enaki pogoji tudi za otroke preprostega delavca, če je prav tako ali pa še bolje končal zadnji razred osnovne šole. Nedvomno je takšno početje nekaterih pripeljalo naše otroke do nekakšnega tekmovalnega medseboja v učenju. Mislim, da je prav, da se mladi preizkusijo, kdo ve več. Vendar pa je v tem tudi senčna stran. Posledica takšnega tekmovalnega je lahko, da se otroci že v šolskih klopih razdelijo v nekakšne razrede. Prav tega pa si v naši družbi najbrž ne želimo.

Vid Ratej, delovodja v strojnem obratu: »Problemi za iskanje primerne šole za mojo hčerko so se začeli že v sedmem razredu osnovne šole. Odločili smo se, da bo obiskovala vzgojiteljsko šolo v

Vid Ratej

Kristijan Rus, valjar: »Hčerka je končala prvi letnik gimnazije. Zakaj smo se odločili za to šolo? Predvsem zato, ker je bila v osnovni šoli ves čas odlična. Želel sem sicer, naj se izuči kakšnega poklica, ki bi ji kmalu prinesel kruh, pa sem le popustil njeni želji, da bi postala učiteljica, saj bo morala svoj poklic sama opravljati. Mislim, da bi morali v bodoče vsem otrokom, ki se šolajo na raznih šolah, po končanem študiju zagotoviti zaposlitev. Prav tako bi starši morali pravi čas vedeti, ali bo njihov otrok dobil štipendijo za nadaljnji študij ali ne. Zato pa je danes v naši občini precej mladih, ki so končali razne šole, a niso zaposleni.

Večkrat tudi razmišljam, zakaj lahko nekateri še vedno zasedajo delovna mesta, za katera nimajo ustreznih šol. Tudi v železarni je precej delavcev, ki bi morali že zdavnaj v svoj zaslužen pokoj, pa ne vem, zakaj nočejo in nočejo prepustiti svojega stolčka mladim,

Kristijan Rus

ki bi prav tako radi delali in pokazali, kaj znajo.

Precej sem že slišal, da danes šolarji med seboj tekmujejo, kateri bo imel boljši zaključni uspeh. Mislim, da je prav, da se mladi že v začetku svoje življenjske kariere borijo za svoj obstanek. Štipendijo naj dobi tisti, ki jo najbolj potrebuje in je pokazal največ znanja. Starši pa bomo morali znati svetovati svojim otrokom, za kateri poklic naj se odločijo, da bodo dobili nadvse potrebno štipendijo, katero bi si zaslužili oni z učenjem, mi starši pa z delom v železarni. saj smo ne nazadnje vsa leta delali zato, da bodo naši otroci imeli boljši kruh.

Vinko Zmavcer, kontrolor v čistilnici: »Sin je pred dnevi končal osnovno šolo na Prevaljah. Že spomladi pa so starše osmošolcev povabili na razgovor s predstavniki zavoda za zaposlovanje iz Velenja. Pogovorili smo se o bodočem izobraževanju naših otrok. Prav predstavniki iz Velenja so nam povedali, da je daleč preveč otrok vpisanih v gimnazijo, pa tudi, da naj starši sodelujejo z otroki pri izbiri njihovega poklica. Naj jim povemo, da naša občina potrebuje več delavcev s končano poklicno šolo kot z visoko. Zato sva se s sinom odločila, da bo postal avtomehanik. Mislim, da sva kar dobro izbrala, saj so fantu pri Viatorju obljubili tudi štipendijo.

Vinko Zmavcer

Na tem razgovoru so nekateri starši precej hvalili železarno kot eno najbolj točnih pri nakazovanju štipendij. So pa tudi grajali zavod za zaposlovanje v Velenju, da ni pošten do svojih štipendistov, ki morajo čakati na denar tudi po več mesecev. Vsi vemo, da je danes težko dobiti prosto delovno mesto za svojega otroka. Tudi tu je bila pohvaljena železarna Ravne za posluš pri zaposlovanju otrok svojih delavcev. Kar pa se tiče sodelovanja staršev pri učenju naših otrok, mislim, da so tu še največ naredile šole same. Navada je, da nas sproti obveščajo o uspehu naših otrok. Prav to pa nam je še največ pripomoglo, da lahko vplivamo na učenje, saj nam otroci sami ne bi nikoli povedali po resnici, kako je z njihovim učenjem.

Vid Požarnik, kalilec vzmetnih listov: »Da je res težko najti pravo šolo za nadaljnji študij svojega otroka, sem izkusil pred tremi leti, ko sem zaman iskal po šolah prosto mesto. Končno sem uspel dobiti za hčerko učno mesto na šolskem centru na Ravnah. Zdaj je že uspešno končala tretji letnik tehnične šole. Pred 23 leti sem pričel delati v železarni. Kljub temu da sem že kar star delavec in da je hčerka uspešno končala osnovno šolo, mi zanj ni uspelo dobiti štipendije v železarni. Že v prvem letniku sem zaprosil, naj mi vendar priskočijo na pomoč.

Vid Požarnik

Ivan Pečnik

Tekmovanje v učenju med šolarji pozdravljam. Ni mi pa všeč, da nekateri starši vse leto ne vidijo svojega otroka, kako se uči. Ko pa gre šolsko leto h kraju, takrat pa ne vedo več, kam vse bi šli, da bi iztržili dobro oceno za svojega otroka. Z ženo nisva vplivala na hčerino učenje, ker ni bilo treba. Bomo pa morali v bodoče starši bolj spremljati učenje naših otrok. S tem jim bomo pokazali, da se zanimamo za njihovo delo in za njihov bodoči poklic.

Ivan Pečnik, skladiščnik: »Čeprav bo hčerka šele drugo leto šla v sedmi razred osnovne šole, me že zdaj skrbi, kako bo s šolanjem naprej. Vem, da otroci ne bodo mogli izbrati tistega, kar jih veseli, ampak poklic, ki ga družba potrebuje. Res je, da poberejo najboljša mesta tisti, ki imajo najboljše ocene. Eni se lažje učijo kot drugi. Ni pa prav, da tekmujejo med seboj za boljši uspeh, saj je to podobno čistemu izpodrivanju v boju za življenjski obstanek. Starši in učitelji jim bomo morali povedati, da je takšno tekmovalstvo tudi zelo škodljivo.

O štipendiranju mislim takole: preprosto delavec ne ve prav, kam naj se obrne in kaj naj stori, pa skoraj zmeraj ostane prazen rok. Tudi tu se vidi nepošteni boj med delavci in uslužbenci. Pa otroci niso krivi, če starši niso znali pritisniti na pravi gumb. Na to moramo pravi čas misliti, da se ne bi dogodile krivice.«

F. Rotar

ca pomembno v veliki meri tudi zanimanje za delavca. Tudi tu ločimo dvoje zanimanj. Prvo je v tem, da se vodstveni ustroj zanima za delavca zgolj zaradi delovne sile in ekonomskih uspehov. Delavec je predmet ekonomskega uspeha. S takšnim pristopom in vrednotenjem delavca prav gotovo ne moremo doseči najboljših motivacij za delovno moralo. Povsem drugače pa je v delovnih organizacijah, kjer se vodstvo za delavca zanima, ne le zaradi delovnih sposobnosti, marveč zato, da mu pomaga. Poljski sociolog A. Sarapata pri tem pomenljivo ugotavlja: »Vodstvo preprečuje nesreče pri delu, ker ima to za svojo humanitarno in družbeno dolžnost; ne zanima se za fluktuacijo osebja samo zaradi nezaželenih ekonomskih posledic, pač pa tudi zato, ker delavci odhajajo zaradi krivic, ki jih doživljajo v podjetju.«²

Zato je delovna organizacija obenem tudi vzgojna ustanova, ne v dobesednem smislu, marveč v tem pomenu, da prejšnji delavec, ki je prišel delat zaradi zaslužka (plače), dobiva tu poleg plače seveda še možnosti za svoj poklicni in splošni družbeni razvoj, obenem pa kajpada za svoj osebnostni razvoj. In ravno to razsežnost je treba tudi pri ocenjevanju dela upoštevati.

Za ocenjevanje dela in uspešnosti pri delu naj bi prišla v poštev tudi volja do dela in pripravljenost za delo. Napačno bi bilo, če bi o tem izrekli kakršno koli pavšalno ali laično oceno: če si pripravljen priti delat nadure, potem si zagotovo najbolj pripravljen in zato najbolj ocenjen za svoje delo. Že prej smo nakazali, da osebna pripravljenost za delo ni odvisna samo od volje posameznika, marveč tudi od vsote socialnih dejavnikov, od upoštevavanja delavca in zanimanja zanj, do takšnega ali drugačnega obnašanja ali ravnanja nadrejenih. Večkrat je kdo z »delovnim vzdušjem« nezadovoljen, ker čuti, da bi se kaj moglo obrniti na bolje, boljše opraviti, pravočasno ter z večjim čutom odgovornosti. Krivično bi bilo, če bi tega delavca kratkotaloma označili, da nima volje do dela. »Zadovoljstvo z delom ni izključno funkcija tega, kar delo daje, pač pa tudi tega, česar si še želimo.«³ Obenem je potrebno tudi upoštevati dejstvo, da odnos do dela in motivacija dela nista stalna. Zato bi bilo neumestno (in otipljivo subjektivno) in krivično, če bi ocenjevali delavca po trenutnem obnašanju v sedanjosti, ali pa zgolj po tem, če si pripravljen priti delat nadure ali ne, in tako naprej, kakor smo že nakazali. Je pa seveda še mnogo podobnih situacij, ki negativno vplivajo na posameznika in na njegovo delavsko moralnost, ki se navadno končajo z manjšo prizadevnostjo: če so me »kaznovali« za pravilne in umestne predloge in pripombe, ga raje »ne bom več lomil«.

Rekli smo že, da za ocenjevanje uspešnosti pri delu ne gre računati zgolj z individualnimi lastnostmi, za uspeh pa vzeti za merilo zgolj delavčeve »nediscipliniranost, spore in negospodarsko obnašanje«, obenem pa smo poudarili, da je potrebno upoštevati tudi vse psihosocialne dejavnike, ki vplivajo na delovno moralo in ozračje (disciplino). Namesto zgolj

»inženirskega obravnavanja človeka« (»human engineering«), se zavzemamo bolj za osebnostno celostno in socialno analizo in ocenjevanje. Toda tukaj je bilo na pravičen način zelo malo.

V svetu se je sočasno z industrijskim razvojem in s tehnološkim napredkom razvijali tudi psihološki in sociološki pristop k delavcu. V posameznih deželah (Poljska, predvsem pa na Zahodu) so uvideli potrebo, da se zanimajo tudi za delavca, ne le s socialnimi ugodnostmi in pravicami, marveč so delavcem posvetili obsežne psihološke in sociološke raziskave, pa ne le zaradi ekonomskega, marveč iz povsem človeškega zanimanja zanj. Če kje, potem bi morale socialne raziskave priti najbolj do izraza prav v vrednotenju in ocenjevanju dela. Delavca, ki dela po normi, baje lahko ocenimo, a v omenjenem poskusu z dekleti smo videli, da to še ni vse. Treba mu je zagotoviti tudi lastno veljavo. Tega pa ne more dati zgolj inženirska analiza ali kakršnokoli prognoziranje, marveč znanstveni, v tem primeru sociološki pristop. Pa se v tem pogledu tako malo napravi. Če imamo za vsako delo izdelane norme, delovni postopek in pripomočke, potem je potrebno dati več poudarka prav socialnim raziskavam, še posebej, če smo videli, da igra ta faktor odločilno vlogo v delovni morali. Dokler tega ne bomo zagotovili in upoštevali pri ocenjevanju, bomo zastoj in brezuspešno, zato pa v lastno škodo govorili o objektivni in pravični oceni delavca, kar terja ne le uspeh delovne organizacije, marveč še prej etika — socialistični odnosi in ravnanje med ljudmi.

M. Gerdej

Literatura:

¹ A. Trstenjak, Oris sodobne psihologije II. ZO Maribor 1971, str. 471.

² Adam Sarapata, Osnove sociologije dela. MK Ljubljana 1968, str. 71.

³ Id. str. 82

KITAJSKA MODROST

Pri jedi in poslih ne bodi skromen.

V hiši dobrega človeka nikoli ne manjka dobrodošlice in prijaznih besed.

Kdor ima slab spomin, bo ponavljal svoje napake.

Na noč se prešteva jabolka.

Vsi štirje vetrovi so božji.

Prvi udarec naj bo močan, tako da si prihraniš več naslednjih.

Nebo je ob materinih nogah.

Tisoč verzov ne odtehta enega samega pšeničnega zrna.

Kdor med bojem pokaže hrbet, po njem ne more pokazati obraza.

Osebnostno celostno vrednotenje delovne uspešnosti

Ko pride človek (delavec) v del. org. ali ko se zaposli, kot temu pravimo, je v ospredju njegovega zanimanja zaslužek, plača, saj bi se drugače niti ne zaposlil. Z zaposlitvijo postane član delovne skupnosti in skupine, v kateri se nahajajo posamezniki, ki se med seboj razlikujejo tako po delu, kakor po mišljenju. Ti imajo takšne ali drugačne navade in motive za delo, čemur pravimo delavska morala.

Skupnost ali skupina deluje na vsakega člana (delavca) s svojo delavsko moralno, ki je lahko takšna, da delavca priganja k delu in pravimo, da je pozitivna, lahko pa skupina deluje nanj tudi s slabimi ali negativnimi delovnimi navadami. Ta socialno psihološki zorni kot vrednotenja delovne uspešnosti posameznika je neprijemno bolj pomemben od vseh drugih tehnoloških in inženirskih merjenj, kot si navadno (laično) predstavljamo. Na delovno vzdušje veliko bolj vpliva okolje, kakor pa posameznik, ki se praviloma naj prilagaja okolju, vsaj v tem pomenu, ki ga ima kot družabno ali socialno bitje.

A. Trstenjak navaja prepričljiv poskus, kako humani odnosi najbolj učinkovito in pozitivno vplivajo na izboljšanje delovne storilnosti. Skupino delavk so izbrali za poskus, kako »nehumano okolišje« vpliva na človeka. Tej skupini deklet so zagotovili vse tehnične

pogoje in izboljšave pri delu, potem pa so jih premestili v začetne in neustrezne pogoje dela, toda dekleta so sedaj v teh slabših pogojih dela bolj delale kot prej v najboljših pogojih med poskusom. »Razlogi za ta nepričakovani obrat so bili v izboljšani delovni morali deklet, ker so se kot poskusna skupina počutile bolj motivirane, več so se z njimi ukvarjali, bile so deležne osebne pozornosti«, pravilno ugotavlja A. Trstenjak in sklene: »Ob vseh psihotehničnih izboljšavah in inženirski obravnavi se je izkazal socialno človeški moment kot odločilen, najmočnejši nagib za izboljšanje delovne storilnosti (kvantitete) in kakovosti (kvalitete).«¹

Seveda pa je po drugi strani res, da tudi posameznik lahko korenito vpliva na svoje sodelavce. To se pokaže še posebej pri obnašanju in ravnanju vplivnih (vodstvenih) delavcev (vodij, šefov). Nema lokrat lahko ti odločilno vplivajo na celotno delovno ozračje neke službe ali skupine. In navadno tudi delavci (podrejeni) nehotno podzvestno prilagajajo delovno vneto po »šefovi trenutni volji«. Kolikokrat lahko slišiš: »Šef je pa slabe volje«, in kadar je dobre volje, lahko kar otipljivo zaznaš, kako vsi (podrejeni) z veseljem sežejo po delu, kar zopet kaže na prilagajanje delavca delovnemu vzdušju.

Zato je pri ocenjevanju delovne uspešnosti posameznega delav-

REZULTATI REFERENDUMA

8. junija letos je bil v vseh temeljnih organizacijah izveden referendum, na katerem smo odločali o sprejemu samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med temeljnimi organizacijami. Rezultati izjavljanja po posameznih TOZD so naslednji:

- jeklarna: od 390 zaposlenih je glasovalo 263 — za sprejem 222,
- jeklovilarna: od 449 zaposlenih je glasovalo 390 — za sprejem 316,
- valjarna: od 388 zaposlenih je glasovalo 300 — za sprejem 242,
- kovačnica: od 236 zaposlenih je glasovalo 205 — za sprejem 174,
- jeklovlek: od 84 zaposlenih je glasovalo 73 — za sprejem 68,
- kalilnica: od 47 zaposlenih je glasovalo 39 — za sprejem 28,
- stroji in deli: od 421 zaposlenih je glasovalo 376 — za sprejem 322,
- pnevmatični stroji: od 161 zaposlenih je glasovalo 139 — za sprejem 106,
- vmetarna: od 91 zaposlenih je glasovalo 83 — za sprejem 73,
- industrijski noži: od 152 zaposlenih je glasovalo 136 — za sprejem 129,
- rezalno orodje: od 212 zaposlenih je glasovalo 193 — za sprejem 162,
- energija: od 82 zaposlenih je glasovalo 75 — za sprejem 60,
- elektrotehnične storitve: od 168 zaposlenih je glasovalo 152 — za sprejem 141,
- strojno gradbeno vzdrževanje: od 403 zaposlenih je glasovalo 338 — za sprejem 283,
- transport: od 109 zaposlenih je glasovalo 98 — za sprejem 87,

— priprava proizvodnje: od 339 zaposlenih je glasovalo 277 — za sprejem 257,

— kontrola kakovosti: od 186 zaposlenih je glasovalo 160 — za sprejem 152,

— raziskave in razvoj: od 138 zaposlenih je glasovalo 128 — za sprejem 120,

— komerciala: od 248 zaposlenih je glasovalo 206 — za sprejem 177,

— družbeni standard: od 14 zaposlenih je glasovalo 13 — za sprejem 13.

Skupno v vseh TOZD se je od 4237 delavcev glasovanja udeležilo 3644 ali 86 % — za sprejem je glasovalo 3132 ali 73,9 % zaposlenih. Proti je glasovalo 467 ali 11 % delavcev. Pri tem seveda računamo odstotek v primerjavi s celotnim številom zaposlenih v TOZD in ne na udeležbo, kot to ponekod napačno tolmačijo. Dejstvo, da je 11 % delavcev glasovalo proti sprejemu, pa najbrž ne pomeni, da je večina proti sprejemu akta, kot je bil predložen, saj v javni razpravi o osnutku sporazuma dejansko ni bilo pripomb ali spreminjalnih predlogov; torej je to, kot kaže, le bolj kazalo določene naveličanosti in obremenjenosti, ki jo ob nenehni samoupravnih akcijah že vsi čutimo. Kljub temu pa s temi rezultati in s takim odnosom ne moremo biti najbolj zadovoljni. Sicer pa je referendum na splošno uspel. Omenjeni podatki, ki kažejo na določene negativne tendence pri odločanju, pa nam povedo, da moramo te akcije v bodoče še bolj temeljito pripraviti, zlasti pa kvalitetneje organizirati javno razpravo. j. d.

SINDIKALNE VESTI

V železarni smo v obdobju, ko aktivno delamo na uveljavljanju vsebine zakona o združenem delu. Smo v času aktivnosti v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. Z eno besedo, čuti se razgibanost vseh članov in aktivnosti se prenašajo tudi v kraj, od volitev do referenduma o razdelitvi premoženja in sprejema vseh potrebnih samoupravnih aktov, ki so potrebni za prigrasitev in registracijo na sodišču. Iz tega skopega naštevanja je razvidno, da smo se v železarni seznanili z zakonom o združenem delu skozi obdobje javne razprave, še več, vsebino zakona smo že takrat preverjali v praksi. Ob analizi obstoječega stanja smo se lotili reorganizacije celotne delovne organizacije v skladu z ustavo in zakonom. V sindikatih smo do jeli naloge, ki jih pred našo organizacijo postavlja zakon o združenem delu. Zato je tudi celotna aktivnost vseh osnovnih organizacij in sveta sindikata usmerjena k zadnjim nalogam, ki so potrebne za dobro funkcioniranje celotnega sistema samoupravljanja in gospodarjenja.

Tudi dvajseta seja sveta sindikata železarne Ravne, ki je bila skupaj s predsedniki osnovnih or-

ganizacij, je obravnavala del teh vprašanj. Ugotavljamo lahko, da seje postajajo resnični delovni dogovor, kjer si sindikalni funkcionarji izmenjujejo in uskladijo poglede in mišljenja za enotno delo ali akcijo.

Razprava o samoupravnih sporazumih temelje planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Ravne za obdobje 1976—80 je bila prva točka dnevnega reda. Člani sveta so zelo pozitivno ocenili dodatno informacijo, ki so jo pripravile strokovne službe v železarni. Bili so kritični do posameznih programov, ki so preveč načelni, premalo pojasnjeni in so tudi takšni načrti, ki nimajo vseh elementov resničnega združevanja dela in sredstev.

Po daljši razpravi je bil sprejet naslednji zaključek:

Svet sindikata železarne Ravne v celoti podpira srednjeročne programe samoupravnih interesnih skupnosti občine Ravne in s tem tudi potrebo po večjih sredstvih za finansiranje naših skupnih potreb.

Sindikati smo skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami nosilci celotnega volilnega postopka in tudi evidentiranja. V letu 1978 bodo volitve v vse temelj-

ne delegacije in v delegacije samoupravnih interesnih skupnosti. Zato je potrebno, da v skladu s splošnimi načeli kadrovanja izvršimo do začetka julija evidentiranje. Seveda je v tem času potrebno opraviti vrsto opravil, kot je imenovanje in usposobitev volilnih komisij in koordinacijskega odbora za volitve.

Evidentiranje je eden od pomembnih členov v sistemu stalnih kadrovskih priprav na volitve vseh vrst. Kandidacijski procesi so stalna naloga vseh subjektivnih sil. Pobudo za evidentiranje lahko poda vsak posameznik, ki ga pa morajo potrditi delavci. Vključevanje posameznikov na listo evidentiranih pomeni družbeno priznanje posameznika za njegovo aktivno delo.

Glede na naloge moramo v naši delovni organizaciji vsi odgovorni takoj pristopiti k evidentiranju, imenovanju volilnih komisij in ostalih opravil, ki so potrebna za

uspešno izvedbo volitev v letu 1978.

Dokončno je bil potrjen reba-

lans finančnega načrta sindikata železarne Ravne za leto 1977, razdelitev sredstev za izletništvo in socialne pomoči.

Svet sindikata vsako leto podeljuje priznanja samoupravljal-

cem železarne Ravne. Do roka je bilo predlaganih sedem prijav za to visoko priznanje in svet sindikata je na predlog komisije sprejel sklep, da se podelijo tri priznanja.

Člani sveta in predsedniki so se kritično izrekli o načinu sprejemanja mikro organizacijske sheme v posameznih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih skupnih služb. Ugotavljajo, da gre tu za eno izmed temeljnih samoupravnih pravic in zato je potrebna argumentirana široka razprava, preden se shema potrjuje na delavskih svetih.

tp

NAČELA IN GESLA

— Prvi pogoj za objektivno izdelavo plana prodaje je temeljita raziskava tržišča, ki daje jasen vpogled v povpraševanje.

— Nabavljanje sredstev, še zlasti reprodukcijskega materiala, predstavlja pravzaprav največjo postavko proizvodnih stroškov.

— Kapaciteta skladišč se z uporabo palet lahko poveča tudi za 300 % v primerjavi s skladiščenjem brez palet.

— Kopičenje nerealiziranih sklepov naj ne bo praksa naše delovne organizacije.

— Vsakdo je soudeležen pri izgubi ali dobičku, zato naj se tega zaveda pri svojem delu.

— Proizvodi, ki prinašajo izgubo, dosegajo majhno realizacijo ali izkazujejo upadanje realizacije, ter proizvodi, ki se ne ujemajo popolnoma z obstoječim programom ali zahtevajo posebno prodajno organizacijo, so prvi kandidati za izločitev iz programa.

— Brez načrtovanja likvidnosti bi bila nemogoča vsakodnevna kontrola finančnih tokov in zato na njih ne bi mogli preventivno vplivati.

— Naj ne bo delovnega mesta, kjer ne bi česa izboljšali ter s tem dosegli prihranek časa, materiala ali dela.

— Naložbe so eden najmočnejših vzvodov produktivnosti.

— Plan prodaje je v večini primerov osnova in izhodišče za ostale delne plane, kot so finančni plan, proizvodni plan, plan nabave in drugi.

— Proizvod, ki je danes še »dober«, je jutri že lahko zastarel, če nekemu konkurentu uspe, da ga nadomesti z boljšim ali cenejšim.

— Sprememba poklica in množično preusmerjanje iz naravoslovno-tehniških v upravno-pravne poklice sta v prvi vrsti posledica neenakega vrednotenja dela ali slabe kadrovske politike.

— Odgovornost za opravljanje delovnih in samoupravnih dolžnosti mora biti v delovni organizaciji natančno opredeljena.

— Stroški, vloženi za preprečevanje nesreč, bi večkratno prihranili stroške, ki jih povzročajo nesreče.

— Storitnost visoko izobraženega človeka je praviloma nizka, če opravlja delo, za katero ni potrebna njegova izobrazba, ker je nezadovoljen in nemotiviran za delo.

— Če pri delu ni stranskih interesov, se ljudje najbolje razumejo.

— Angažiranje vodilnih kadrov naj bo merilo njihove delovne uspešnosti in hkrati pogoj za nadaljnje opravljanje del in nalog oziroma za napredovanje.

— Cene naj ne bodo izgovor za druge vzroke slabega gospodarjenja.

— Da bi odpravili napake, jih moramo najprej spoznati, kajti sicer jih bomo zopet ponovili.

— Mnogi sicer potrebni sestanki med delovnim časom znižujejo družbeno produktivnost dela, oziroma zmanjšujejo efektivni delovni čas.

J. A.

Občinska priznanja v prave roke

25. maja smo se mladi delegati v OK ZSMS Ravne zbrali na svečani seji. Skoraj stodontna udeležba in svečano dekorirana dvorana Doma železarjev na Ravnah sta dala slutiti, da je pred nami pomemben dogodek. Izbran je bil dan, ko praznuje vsa mladina Jugoslavije svoj praznik — dan mladosti, rojstni dan našega legendarnega voditelja tovariša Tita. Sicer pa je dan mladosti tudi največji praznik vsega članstva ZSMJ.

Za uvod je dekliski pevski zbor z osnovne šole zapel nekaj pesmi. Slavnostni govornik je bil Peter Stirn, član skupnega predsedstva RK ZSMS. V govoru je poudaril pomembnost praznovanja jubilejev tovariša Tita, pomen njegovega dela ter boj za ohranitev miru v svetu.

Na devetem kongresu ZSMJ je med drugim Tito dejal, da je lahko ponosen narod, ki ima tako mladino, mladino s tako pestro preteklostjo, ustvarjalno močjo, pogumom in ustvarjalnostjo. Te Titove besede in zaupanje v mlade pa nam nalagajo veliko odgovornost, dosledno uveljavljanje delegatskih načel v vsakdanji praksi. Z zakonom o združenem delu smo si narodi in narodnosti Jugoslavije še trdneje postavili temelje bodočega razvoja našega samoupravnega sistema in Titove Jugoslavije. Dolžni smo dosledno izpolnjevati njegove ideje in misli. Kot opora pri vsakdanjem delu pa nam naj služi misel na velikega voditelja, vzornika, revolucionarja, ki je zrasel iz revolucije, za mir in blaginjo vseh narodov in narodnosti sveta, Josipa Broza Tita.

V drugem delu svečane seje je tov. Gerdej Stojan, predsednik OK ZSMS Ravne, podelil priznanja najbolj zaslužnim mladincem naše občine. Ta priznanja podeljujejo vsako leto mladim družbenopolitičnim delavcem za dosledno izpolnjevanje vseh nalog, ki jim jih nalagajo statut ZSMJ, akcijski program, njihova volja do dela ter čut odgovornosti.

Priznanja so prejeli naslednji mladinci:

MIKLAVC FRANJO iz OO ZSM kovačnica, FAJMUŠ ZDRAVKO iz OO ZSM jeklolivarna, FRANC MIRAN, član OO ZSM elektrotehnične službe. Vsi trije so zaposleni v Železarni ravne.

RIZMAL FRANC, član OO ZSM TOZD TOM Mežica ter OO ZSM Žerjav, ABRAHAM MARIJA, dela v Zavodu za delovno usposabljanje mladine, GORENŠEK JANEZ kot član OO ZSMS Kotlje za aktivno delo, KOPMAJER ANKA, članica OO ZSMS Leše, SVETINA FRANC iz OO ZSM Prevalje ter OO ZSM Inštalater Prevalje. Na predlog kadrovske komisije in področnih konferenc pri OK ZSM Ravne so dobili priznanja OO ZSMS ČEČOVJE, OO ZSMS osnovna šola MILOŠA LEDI-NEKA Crna ter glasilo MLADI FUŽINAR.

Statut in pravilnik OK ZSM Ravne dajeta možnost podelitve plaket mentorjem mladinske organizacije. Tokrat so plakete podelili tov. ROBARJU ANTONU. Resnica je, da prihajamo v obdobje, ko je vse manj takšnih ljudi, ki svoj prosti čas posvečajo usmeritvi mladih družbenopolitičnih delavcev, pomagajo pri organiziranju številnih akcij OO ZSM Ravne, usposablja mlade tabornike, mlade planince, športnike, modelarje..., ne da bi pri tem zahtevali plačilo. Vse več je takšnih, ki svojo izkušnost in prakso, ki so si jo pridobili ob delu v raznih organizacijah in društvih, želijo visoko vnovčiti. Zato smo toliko bolj veseli, da so v naši sredini še ljudje, ki imajo čas za nas in jih ni omamilo lov za denarjem. Največje zadovoljstvo in plačilo jim

je uspeh mladih, ki jih vodijo. Mednje sodi vsekakor letošnji nagrajenec — tov. Robar.

Predsednik je zatem podelil še knjižni nagradi Bodnerju Stanetu in Klemencu Milanu za prizadevno delo. Za uspešno in dolgoletno

delo pri naši organizaciji sta prejela knjige tudi Pisar Anton in Dravinski Štefan.

S tem pa je bila tudi zaključena svečana seja oziroma enoletno obdobje truda, žrtvovanja prostega časa, znoja na deloviščih mladinskih delovnih brigad, marljivega dela na delovnih mestih v trdni veri za boljši jutri več kot tri tisoč članov ZSMS v občini Ravne.

Jože Pačnik

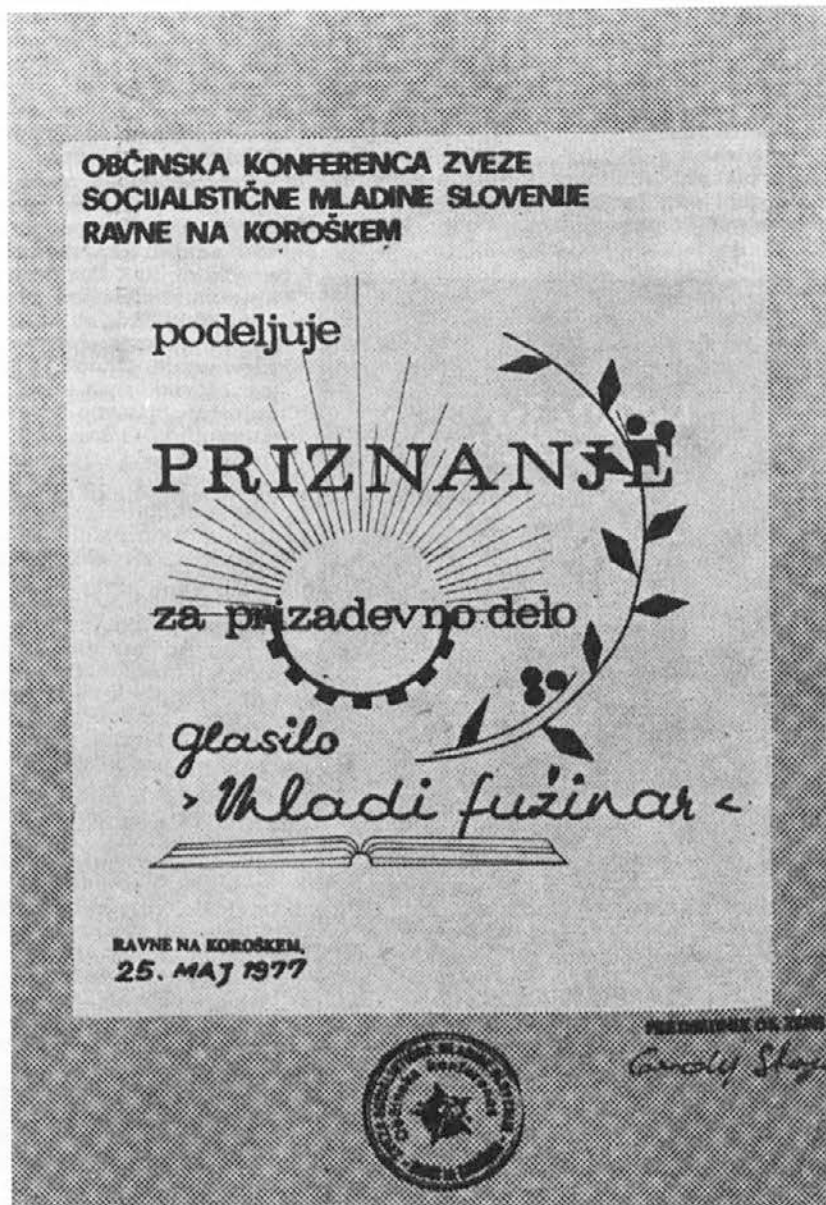
Pomniki naše revolucije

Pomniki naše literature so Prešeren, Cankar, Prežih... Brez Lenina, Marxa, Engelsa ne bi bilo ideologije delavskega razreda. Naši dedje, očetje, matere so pod vodstvom tov. Tita in KPJ v številnih žrtvah klesali naši revoluciji spomenik. Močan in trden je, obnavljamo in širimo ga še danes.

Vsi ti so z orožjem ali peresom v roki bili boj in prebujali zavest naših narodov. Ti boji so prinesli mnogo slavnih dejanj in mnogo žrtev. Postavili so temelje naši socialistični Jugoslaviji, ki se vse bolj razvija v samoupravno smer. Ti temelji so trdni, prepojeni

s krvjo naših narodov. Žal pa še danes pljuska ob to »stavbo« številni sovražni valovi, ki preizkušajo njeno trdnost. Zato moramo biti budni, idejno budni, saj bomo tako še močnejši in bomo lažje zatrli razne »fašistične apetite«, ki se porajajo še danes — žal — vedno znova in množično in so usmerjeni tudi na našo državo.

Vendar pa so pomniki naše revolucije živo prisotni v zavesti slehernega delovnega človeka, ki ne bo dopustil, da bi jih zasenčil tisti, katerim smo še danes trn v peti in kvarimo njihove »načrte«. Te kvarijo tudi pozitiv-

Prva javna pohvala

na vloga in velik prispevek naših narodov v neuvrščenosti, saj sodelujejo pri reševanju kriznih svetovnih problemov.

Tudi Jugoslavija je bila večkrat neposredno ali posredno žrtev raznih pritiskov in izdajalskih misli. Na svetu so še danes sile, ki dramtizirajo razmere v naši domovini. Očitno je, da se niso ničesar naučile iz zgodovine naših narodov. Če bi se, bi morale vedeti, da smo morali vedno dokazovati svoj obstoj in da smo vselej branili pravico do samostojne, samoupravne poti pri graditvi socializma.

Se danes žive misli in prepričanja, da lahko obstajajo le veliki narodi, malih ni oziroma jih ne sme biti. Prav te ideje dokazujejo, da Jugoslavija, kot predstavica malih, a idajno zelo močnih narodov plaši »velike«. Naj bo izrečenih še toliko kazni za izražanje makedonskih čustev v Bolgariji, naj bo poruše-

nih še sto spomenikov na Robežu — naš narod ne bo klonil! Nasprotno, vsi ti in podobni poizkusi ga delajo le še idejno močnejšega. S takimi ali drugačnimi ukrepi ne bodo izbrisali pomnikov naše revolucije; ne morejo uničiti Cankarjevega Hlapca Jerneja, nikoli Prešernove Zdravljice...

Tako kot je naš človek v valu revolucije močno zgrabil za puško, tako kot je naš pesnik, pisatelj s silno željo po svobodi prijel za pero, ki ga je — žal — pogostokrat zamenjala puška, tako ima danes delovni človek v svojih rokah in mislih ideje samoupravne socializma, naši delovni ljudje so mnogi »hlapci Jerneji«, »hudabivniki«, ki bodo še nadalje zvesti Prešernu — in... »ne vrag, le sosed bo mejak!«

Ivica Pepevnik

To in ono o glasbi

Nedolgo tega je komisija za kulturo pri KS OO ZSM železarne organizirala ogled operne predstave »Ples v maskah« v Ljubljani. Kako so naši mladinci sprejeli to prireditve, ne vem, vem pa, da ne vsi enako. Zato je prav, da se vprašamo: kakšen odnos imajo mladi do glasbe; resne, narodne, zabavne — t. i. rock glasbe? Slednja je med mladimi najbolj čislana.

Ne bomo govorila ne vem kaj, se poglobljala v polemike o glasbi. Toda na žalost, danes je vedno manj mladih, ki radi prisluhnejo Mozartu, Haydn, kakšni Verdijevi operi, Čajkovskemu ali našim Ipavcem. Vprašajmo se — zakaj tako? Smo res tako zadovoljni z glasbo današnjega časa, da ne čutimo potrebe po bolj bogati, kvalitetnejši glasbi? Kar ne morem se sprijazniti z dejstvom, da je treba mlade, pa naj bodo to mladi na Ravnah ali kje drugje, dobesedno loviti skupaj, oziroma jih prositi, da si ogledajo predstavo ali poslušajo koncert resne glasbe, pa naj bodo izvajalci še tako priznani.

Nemalokrat slišim, tako mimogrede, ko stoje ob plakatu, vabilu za kulturno prireditev mladi fantje in dekleta ter si dajejo duška z neumestnimi pripombami glede kvalitete

le-te. Ti ljudje so res še nezreli, čeprav šestnajst, sedemnajst let ni tako malo. Pojavi se bojazen, da se njihovo mišljenje tudi čez leto, dve ne bo spremenilo. Ali pa se bo?!

Zdi se mi, da grešimo vsi že od otroštva naprej. Kar spomnimo se, kako je bilo v šoli, osnovni namreč! Ob večjih praznikih, proslavah je že star običaj, da nas obiščejo slovenski umetniki (operni pevci, pianisti, violinisti itd.). Že kar na začetku smo komaj čakali konec, pa hajd' ven.

Smo bili tega krivi le mi, nevedni, razposajeni otroci? Dvomim. Precej krivde je bilo s strani staršev, naših učiteljev ter pedagogov, ki nam te glasbe niso znali — kaj res — približati, da bi jo razumeli. In, če že v otroških letih gledaš na glasbo, resno predvsem, kot na neko šolsko »obveznost«, potem se ne sme moč čuditi takšnemu odnosu do nje. Lep primer najdemo kar tu, na Ravnah. Koncerti v Titovem domu, ki so že tako redki, so slabo obiskani. Pogled v skoraj prazno dvorano, med poslušalci pa le dva, trije mladi ljudje. Zakaj? Odgovor vemo.

Pa preidimo z resne glasbe k t. i. zabavni, rock glasbi. Tipični za to so mladinski plesi, ki jih organizirajo posamezne OO ZSM po vseh krajih, ne samo pri nas. Brez žive glasbe seveda ne gre. Povabijo ansambel z zvonečim imenom, bleščečimi oblekami, raznimi dimnimi efekti itd., za katerimi pa se skriva revna, prav zares, revna glasbena izobraženost posameznih članov. Videti je, da za mlade, nezahtevne poslušalce, točneje, plesalce, to zadostuje. Glavno je, da je glasno, pa da je ritem divji. O kvaliteti pa lahko govorimo le redko. Seveda izjeme med njimi so.

Kaj mladi sprejmejo res vse, kar tržišče, predvsem tuje, ponudi? Pa plošče! Kar pojdemo v trgovino! Police se kar šibijo pod številnimi nizi plošč. V večini so to plošče za enkratno poslušanje, potem pa zanimivost izgine. Ko pa malo bolj zahteven mladostnik zahteva ploščo resne glasbe, navadno prodajalec začudeno gleda vanj in med revno izbiro ti včasih le uspe najti zaželeno. Cene takih plošč so za nas mlade pretirane, saj marsikatera preseže stotaka. To pa za mladega človeka ni tako malo, ko mora vsak dinar pravilno porabiti. Sicer pa to marsikdo tako ve.

Kaj pa naša narodna glasba? Danes jo vse premalo cenimo. Kako lepe so slovenske pesmi, vedo najbolje naši zdenci. Naši predniki so jo stoletja ohranjali, čuvali za nas. Koliko trpljenja, resnic in lepote je v njih, vedo le tisti, ki jih prebirajo, poslušajo. Nikoli jih ne bomo pozabili, saj imamo v Sloveniji, pa tudi med brati v sosednji Avstriji, Italiji številne pevske zборе, folklorne skupine, kulturna društva, ki obujajo stare običaje in iščejo izvirne narodne pesmi. Prenašajo jih v sedanjost in s tem dokazujejo, da tudi mladi, čeprav smo bolj naklonjeni zabavni glasbi, ne zanemarjamo tistega, kar je naše in kar so naši predniki tako s ponosom ohranjali in se borili zanj in ga prenašali iz roda v rod.

Ker pa je Jugoslavija urejena federativno, je razumljivo, da v njej žive ljudje različnih

narodnosti, verovanj in z različno narodno glasbo. Za nas Slovence je morda makedonska, bosenska, srbska ali pa ne vem kaka glasba odbijajoča. Zdi se nam neokusna. Pri tem pa ne pomislimo, da verjetno Hrvat ali Srb misli enako o naši slovenski pesmi, narodni glasbi. Ker smo med seboj bratje, moramo spoštovati glasbo vsakogar in ne vihajmo nosov, ko slučajno slišimo kje narodno glasbo iz južnih republik.

Spomnim se dogodka z lanskega dopusta. S prijatelji smo sedeli na terasi nekega lokala in med kramljanjem poslušali glasbo. Predvsem so bile to popevke, pa tudi narodna glasba z izvajalci na »ič«. Pa smo začeli pregledovati naslove plošč. Naenkrat zagledamo ploščo »Štirih kovačev«. Seveda smo želeli, čeprav izmed nas nihče ni bil ljubitelj narodno-zabavne glasbe, slišati slovensko pesem. Vržen kovanec in po prostoru se je razlegla — naša glasba. Lastnik je jezno pristopil ter utišal avtomat na minimum. Spogledali smo se in demonstrativno takoj zapustili lokal.

Videli smo, kako »južnjaki« cenijo našo glasbo. Ni mi pa šlo v račun, zakaj so imeli ploščo v avtomatu, če je ne moreš poslušati. Morda pa s tem krepijo bratstvo in enotnost vseh jugoslovanskih narodov, seveda pod narekovajem! Tega ne bom nikoli verjela!

Iz tega sledi — različni kraji, različni okusi. Proti temu pa ne moremo nič, tako smo vzgojeni in čez noč se tega ne da spremeniti. Na koncu bi še enkrat poudarila, da je glasba, resna, rock ali narodna primerna za vse ljudi, vendar...

V. G.

Portret mladince

Med nagrajenci — zaslužnimi družbenopolitičnimi delavci, ki so v začetku junija prejeli letošnje republiško priznanje — ZLATI ZNAK, je tudi RUDI MLINAR. Prav je, da ga malo pobliže predstavimo.

Rojen je 24. 3. 1950 na Dolgi brdici pri Prevaljah, kjer je končal osnovno šolo. Na Ravnah je pridobil kvalifikacijo brusilca in že celih osem let vestno opravlja svoje delo v TOZD stroji in deli. Že zelo zgodaj je začel delati pri mladini, ki takrat še ni imela naziva — socialistična. OO Leše je dvignil na visok nivo, saj je pod njegovim vodstvom delo steklo tako, kot si marsikje lahko le mislijo in želijo. Kmalu se je vključil v delo OK ZSM Ravne, kjer je aktiven še sedaj.

Je predsednik KM KS pri OK ZSM Ravne, predsednik KK SZDL Leše, član predsedstva OK ZSMS Ravne, član COP, član DS in še bi lahko naštevali. Motite se, če mislite, da dela le na družbenopolitičnem področju. Prosti čas, ki ga nima ravno dosti, posveča družini, kolikor pa utegne, se loti pisanja krajših dramskih tekstov, ki so pri občinstvu do sedaj našli na ugoden sprejem. Prav sedaj, kot mi je zaupal, piše daljše delo s sodobno tematiko, ki ga bo najverjetneje prenesel na odsko deske. Ne smemo pozabiti, da je bil Rudi eden od pobudnikov za izdajanje Mladega fužinarja.

Ko sem ga vprašala, kakšen se mu zdi Mladí fužinar po že kar dolgi dobi izhajanja, je povedal:

»Res, iniciativo za izdajanje glasila sva dala jaz in Pisar Toni. Sprva je bilo vse skupaj videti bolj tako, nekakšno eksperimentiranje, ki pa je, kot lahko sami vidite, vsaj zadnje čase, prešlo v resno delo. Kot povsod, smo tudi mi našli na včasih navidez neresljive probleme in težave, pa tudi nasprotja s sodelavci, člani ZB, ZK in drugimi. Očitno so nam mladostno neizkušenost, neodgovornost, nezaupljivost. To pa seveda ni bilo res. Dokazali smo jim, čeprav ni bilo lahko, da smo drugačni, dovolj zreli.«

V nadaljnjem pogovoru, ki pa je bil vse prej kot dolgočasen, sem izvedela še marsikaj; kaj ga moti, kaj bi spremenil, predlagal pa je tudi nekaj novosti v našem glasilu.

Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da je član uredniškega odbora od prve številke Mladega

Roman Pori, Krizantema, linorez

Rudi Mlinar

fužinarja, ki je začel izhajati avgusta 1974. leta, pa vse do danes in ne nazadnje, prispevki izpod njegovega peresa so zanimivi, v prvi vrsti dokaj kritični.

Na koncu naj zaželim Rudiju še naprej tako uspešno delo kot do sedaj. ZLATI ZNAK, ki ga je dobil, je prišel v prave roke. Čestitam, Rudi!

G. V.

Vorančeva pot

15. maja smo Korošci postali bogatejši za še eno pot, ki pa ni planinska in ne teče po sledeh naše NOB, ampak našega velikega pisatelja in revolucionarja Lovra Kuharja. Imenovali so jo Vorančeva pot in se začne na Rimskem vrelcu ter poteka od Kotnika, kjer se je Voranc rodil. Od tu se skozi slikovito sotesko strmo dviga pod goro na dom njegovega očeta, k Toniju. Po novi gozdni poti pridemo na kraj, kjer so nekaj časa Kuharjevi stanovali. Prav od tu izvirajo Prežihovi spomini; ko je gledal, kako so gorele Kotlje, tu nekje je nekega majskega jutra v globači Pekel natrgal solzice za svojo mamo, tu...

Od tod poteka mimo Ivarčkega jezera, se za hip ustavi pri Lužniku, kjer je gospodaril mogočni Munk — Prežihov stric iz romana Jamnica. Tu je tudi umrl Svetneči Gašper — junak istoimenske drame. Lik tega moža je enkratno orisal inž. Šipek Mitja.

Pot se ponovno rahlo vzpenja do doma njegove matere, na Kravperh. Do Prežihovine pa od tu ni daleč. Tu je Voranc preživel svoja zadnja leta po vojni, do svoje prehitre smrti.

Samo dve postaji sta še pred nami. Kraj, kjer so njegovi starši resnično postali svoji gospodarji, in Kotlje, kjer v krogu svojih Hostuljev spi v večnem snu. To pa je le skop opis poti, po kateri bi moral vsaj enkrat iti vsak Korošec. Zal bodo tisti, ki se niso udeležili otvoritve, prikrajšani za mnogo — predvsem pa so zamudili enkratno priložnost, da se še bolje spoznajo s Prežihovim likom.

Kulturni skupnosti Ravne gre zahvala za skrbno pripravljen program, ki so ga vodili prof. Sušnik, Rok Gorenšek, prof. Silva Breznik ter inž. Mitja Šipek. Na vsaki postaji Vorančeve poti so z besedami orisali pomembnost posameznih točk. Seveda pa ne smemo pozabiti ostalih, ki so s svojim kulturnim programom naredili pot še zanimivejšo, pa naj bo to folklorna skupina »Prežihov Voranc«, godba na pihala, oba pevka zbora »Fužinar« ter »Prežihov Voranc«.

Mladi so se tudi tokrat vse prej kot izkazali. Od okrog petdeset ljudi, kolikor jih je bilo na poti, je bilo le nekaj mladih. Nehote se mi vsiljuje vprašanje, ki ni brez odgovora, pa ga vendar nihče med nami ne pove. Koliko govorimo mladi o kulturi, koliko jadikujemo o pomanjkanju kulturnih prireditvev, na take akcije, kot je bila otvoritev Vorančeve poti, pa nas ni! Kako naj potem verjamemo, da je naš odnos do kulture pristen? Kako, če pa nas ni tam, kjer bi morali

biti — ne zaradi drugih! V prvi vrsti zaradi samega sebe bi se morali udeleževati takih akcij. Pa saj še ni vse zamujeno. Vorančeva pot še stoji in nas čaka — namesto da v nedeljo posedamo po lokalih, pojdimo v Kotlje in se sprehodimo po Vorančevi poti. Videli boste, da vam ne bo žal! Samo oči odprite in pustite spominom prosto pot, pa bo z vami stopal tudi on sam — Lovro Kuhar-Prežihov Voranc.

Rudi Mlinar

Leopold Suhodolčan je bil med nami

Srečanja s pisateljem L. Suhodolčanom so vedno pristrčna ter sproščena. Mogoče zato, ker je izrazil mladinski pisatelj in je večina njegovih del mladim dobro znana ali pa morda zato, ker je naš rojak in je prav zategadelj še toliko bolj dobrodošel in drag gost med nami. In ne nazadnje, prav tako kot Prežih, tudi on v svojih delih opisuje veličino koroške zemlje in njene besede. Prejšnji mesec nas je obiskal v Železarni Ravne tov. Suhodolčan in se z nami zadržal v skoraj dve uri dolgem razgovoru. Obisk je organizirala OO ZSMS jeklolivarna.

Leopolda Suhodolčana najbrž ni treba posebej predstavljati; z njim in njegovimi deli ste se srečali že v osnovni šoli. Le kdo ne pozna mladinskih povesti Skriti dnevnik, pa Dečka na črnem konju, mlajši bralci pa ga poznajo po napetih zgodbah detektivov Naočnika in Očalnika; za odrasle je izdal zbirko novel Človek na zidu pa Svetlice in druga dela. Poznamo ga tudi iz radijskih oddaj, v katerih se predstavlja s številnimi mladinskimi igrami.

Tako smo se lahko na najneposrednejši način seznanili z njim, njegovim delom in ustvarjanjem. Piše predvsem dela s sodobno tematiko. Takole je povedal o sebi in svojih mladostnih spominih pa o prvič začetkih pisanja:

»Pisati sem začel nekje pri osemnajstih in svoje prve prispevke objavljal v gimnazijskem glasilu Mlada pota, ki smo ga izdajali in urejevali dijaki sami. Sodeloval sem tudi na številnih povojnih delovnih akcijah in prav tam sem našel veliko inspiracij, idej za nadaljnje delo. V mojih delih je tudi veliko dogodkov in prigod iz ravenske železarne ter okolice.«

Poudaril je tudi, da je potrebno oziroma je prvi pogoj, da sploh lahko postaneš pisatelj, ogromno branja, imeti pa moraš smisel in seveda talent za pisanje. Poleg tega je za uve-

lavljanje v knjižnem prostoru potrebno vložiti veliko trdne volje, kajti kritika je pogostokrat neusmiljena, obsodi te na propad. Najraje piše za mlade, kajti prav ti so najhvaležnejši bralci; pri njih tudi najlaže čutiš, kaj jim je všeč in kaj ne. Mlad človek odkrito reagira na vsak pojav negativnosti, medtem ko odrasli često ne.

Na vprašanje, kaj načrtuje za prihodnje oziroma ali bo kmalu izšlo kako njegovo delo, je povedal, da je za odrasle pred kratkim izšla zbirka novel »Med reko in zemljo«. Za mlade pa je v tisku tretja knjiga mojstrov Naočnika in Očalnika z naslovom »Stopinje po zraku«. Napisal jo je lani, vendar od časa, ko pisatelj nekaj napiše, pa do izida, mine leto, dve ali pa še več.

Za konec pa še sporočilo mladim. Ni potrebno posebej poudarjati, kakšne so njegove želje in kakšni naj bi bili mi mladi. Dovolj bo, če ta sestavek zaključim z mislijo in željo, ki jo je pisatelj nekje že zapisal: »...Bodite razigrani in srečni, neugnani v svoji mladosti, bodite pogumni kapitani gusarske ladje, toda storiti vse, da boste tudi dobri kapitani na poti v našo bodočnost...«

Silvo Jaš

SEDMO MAJSKO SREČANJE MLADIH

28. maja smo se sedmič zapovrstjo srečali mladi delavci, zaposleni v SOZD Slovenske železarne. Letos so bili organizatorji TOVIL, skupne službe ter Metalurški inštitut iz Ljubljane. Med mladinci železarne očitno ni bilo zadostnega zanimanja ali pa obveščenosti, saj se je srečanja udeležilo manj kot štirideset mladih. V Ljubljani so nas pristrčno sprejeli z nageljni. Dobili smo tudi spominske nalepke.

Mladi v pogovoru z Leopoldom Suhodolčanom

Srečanje je začel predsednik KS ZSMS Slovenskih železarn tov. Mlinarič, ki je zbranim orisal življenjsko pot tov. Tita, saj je naše srečanje sovpadalo z jubileji našega Tita. Zatem smo se odpeljali v Tehnični muzej Slovenije v Bistro pri Vrhniki, od tod pa proti »Močilniku«, kjer je bilo organizirano rekreacijsko popoldne.

Tekmovali smo v vlečenju vrvi ter hoji na hoduljah. Ni treba poudarjati, da je bilo smeha do solz. To pa je bil le del tekmovanja. Sledil je kviz znanja. Prijavilo se je osem ekip. Vsako so sestavljali mladinka in dva mladince. Nas so zastopali Vida Kovač, Boris Kastivnik ter Jure Kladnik. Za vsak pravičen odgovor so dobili 3 točke, za delno pravičnega 1 in za napačen 2 točki minusa. V kvizu smo bili daleč najboljši, saj smo naše nasprotnike izločali kar po vrsti. V finalu smo se srečali z Žično iz Celja in jo po zaslugi Borisa Kastivnika premagali 17:0.

Srečanje smo zaključili v domu DPO v Brdu, kjer so nam pripravili ples. Že po prvih akordih je dvorana zaživela. Pozno zvečer smo se poslovili od gostiteljev in se odpeljali proti Koroški.

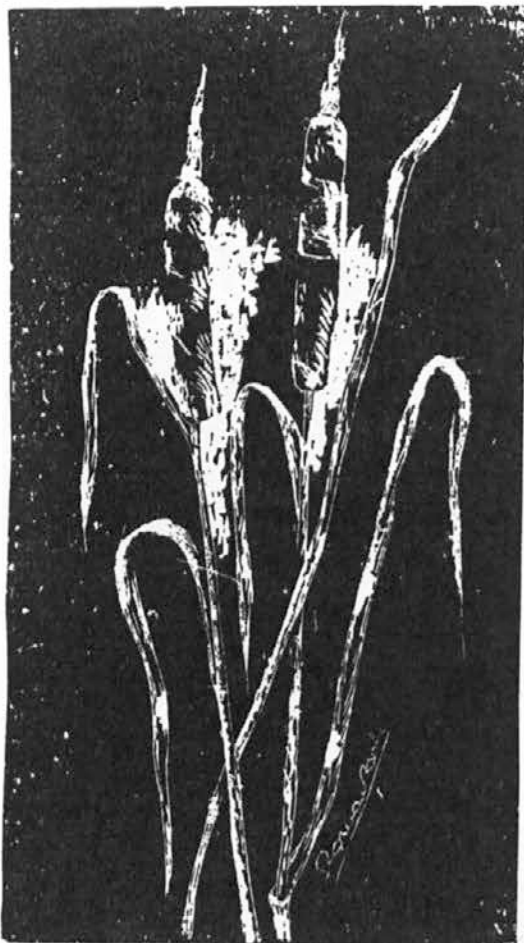
Vedenje udeležencev na srečanju je bilo vzorno, saj ni bilo nobenih preprirov in verjetno je bilo letos prvič, da je srečanje potekalo nemoteno. Takšna in podobna srečanja so postala že del nas in tudi potrebna so. Z njimi povečujemo krog prijateljev in znancev, s čimer krepimo bratstvo in enotnost vseh naših narodov in narodnosti.

Drago Vrstovšek

„In našel si bom drugo — Adelino“

Tako so peli, ko sem prišla na obisk. Kdo, vprašate? V majhni sobici se jih je gnetlo kar precej, peli pa so Milan, Marta ter Toni. Ti trije namreč sestavljajo vse popularnejšo glasbeno skupino, ki se imenuje KORA.

Zanimalo me je, kaj to nenavadno ime pomeni. Pa so mi povedali: Koroško, Ravne.

Roman Pori, Rogoz, linorez

Roman Pori, Tihožitje, linorez

Včasih je bilo precej slišati o duetu Kora. V njem sta igrala kitari in pela Toni in Milan. Le-ta igra tudi orglice. Pred časom sta upoštevala prijateljske nasvete in v skupino sprejela vokalno solistko Marto. Pravita, da zdaj pesmi lepše zvenijo.

Ideje za glasbo in vsebino pesmi se navadno porajajo v Milanovi glavi. Seveda pa jih potlej skupaj preštudirajo in izvedejo. Vsi trije so še dijaki, vendar pa hodijo v šole na Ravnah, v Mariboru in v Ljubljani. Tako čez teden ne morejo vaditi. Zberejo se ob sobotah in nedeljah ter vadijo pri Milanu v sobi z nekaj m². Kljub vsem stiskam, ki jih pestijo, pa ustvarjajo prijetno glasbo. Stila igranja mi niso hoteli, ali bolje, mogli zaupati, ker ga še iščejo. Iščejo svoj pravi glasbeni izraz. Lastnih pesmi imajo skoraj 20, igrajo pa tudi skladbe drugih skupin.

Ansambel je bil ustanovljen pred dvema letoma. Oba fanta sta že prej igrala na kitari kar tako, za zabavo. Prvič sta skupaj nastopila na »slovenski rock selekciji« in ker sta se dobro odrezala, sta prišla v finale! Dobila sta možnost snemanja, ki pa je še nista izkoristila. Igrala sta tudi na goriškem pop festivalu, v študentskem naselju v Ljubljani, posnela sta nekaj skladb za Radio Maribor.

Tudi kot trio kar precej nastopajo. V maju so igrali v Poreču na »karavani mladih« in na Ravnah v Domu železarjev. Sicer so pa kar priljubljeni. Pred kratkim so bili namreč na prvem mestu lestvice melodij »Desetkrat naj« s skladbo Adelina. To oddajo je mogoče slišati na Radiu Maribor. Želijo si posneti nekaj skladb za Radio Ljubljana, saj bi jih tako slišali tudi po drugih mestih Slovenije. »Če snemaš za radio, potem tudi do plošče ni daleč!« pravijo.

Naj na koncu še poimensko predstavim članice ansambla KORA. To so: Milan Kamnik, Toni Apohal in Marta Cifer. (Mimogrede: glasba jim je le hobi, in ker niso obremenjeni s profesionalizmom, je tudi taka dobra, kot je.) Pa mnogo uspeha!

Marjana Volmajer

Pobrateni

Konec junija bo v Bosanski Dubici tretje srečanje mladih iz desetih pobratnih občin: Ravne, Varvarin, Suva Reka, Podravska Slatina, Bosanska Dubica, Casin, Svetozarevo, Čačak, Garešnica, Bela Palanka. Mladi so se srečali že v Garešnici in Varvarinu, letos v Bosanski Dubici, prihodnje leto pa verjetno na Ravnah. Ravne so edini slovenski predstavnik na teh srečanjih, zato bo med petdesetimi udeleženci iz naše OK ZSM Ravne tudi folklorna skupina, ki naj bi predstavila delček kulturnega življenja Raven in cele Slovenije.

Ob tej priložnosti bo COP pri OK ZSM Ravne izdal bilten, katerega tema bo bratstvo in enotnost, napisan pa bo v slovenskem in srbohrvatskem jeziku. Mladinci z Raven ga bodo na srečanju razdelili drugim udeležencem. Več o srečanju bomo poročali po njem.

Utopija

Dotik mavrice
pohotnežev pogled
stiska s časom.
Lobanja prijatelja.
Trohnenje desk
čričkov spev.
Zopet krokarjev let
lobanje odmev.

Kos mesa ob ognju
Roka s prerezano žilo
Utopija
Pijančev pogled za cipo.
Roka uradnika pod cipino krilo.

Vlado Obreza

Nočem

Tako globoko te skrivam v sebi —
da bi ohranila najino poletje v decembru
najine skrivnosti v očeh.
Nočem,
da te odnese dež
rišem tvojo podobo na steklo,
da mi čas ne bi odnesel tvojih jutur,
tvojih sanj
v šopu las.
Nočem,
da te moja mladost pozabi.

O GLASBI

Glasba se začne tam, kjer se neha govor.
T. A. Hoffmann

*

V vsakem pravilnem gibanju je glasba.
Glasba je idejno gibanje.

B. Knežević

*

Glasba je lirska pajčevina med srcem in
mozgom.

Krleža

*

Življenje ne more nikjer delovati tako
okrutno kot tam, kjer je soočeno s plemenito
glasbo.

Ch. Morgenstern

*

Glasba je odkritje, večje od modrosti in
filozofije.

Beethoven

Uredniški odbor sestavljajo Jože Pačnik,
Marjana Volmajer, Rudi Mlinar, Franjo Mi-
klavc, Silvo Jaš, Drago Vrstovšek ter Vida
Gregor, ki je odgovorna tudi za vsebino Mla-
dega fužinarja.

Kljub razvitosti veliko siromaštvo

Obiskali smo dipl. ing. agr. Jožeta Pratkanarja, predsednika KK SZDL Prevalje, ki je povedal o sedanjih nalogah te organizacije naslednje:

»Tudi naša krajevna skupnost s svojimi 8000 prebivalci s sedanjo organiziranostjo ne more tako delovati, kot bi morala. Zato že več let razmišljamo, da jo bomo reorganizirali ter v nekaterih zaselkih ustanovili nove krajeve skupnosti. Prvi korak na tem področju je bila ločitev komunalne dejavnosti od KS, ki je postala samostojna delovna enota.«

»Katera aktualna vprašanja se zdaj rešuje KK SZDL na Prevaljah?«

»Trenutno razpravljamo o delovanju mladine in njenem povezovanju s KK SZDL. Velik problem je bil pomanjkanje prostorov, v katerih bi se lahko sestajali mladi. Stvar smo zasilno uredili, ko smo našli mladim sobo. Služila jim bo, dokler ne bo gotov družbeni dom, v katerem bodo tudi oni dobili svoj prostor. Precej razpravljamo o preskrbi na Prevaljah in v bližnjih zaselkih. Zadnje čase so namreč naše trgovine slabo založene. Ni zelenjave ne kvalitetnega sadja. Tudi skoraj ne mine zbor krajanov, na katerem ljudje ne bi razpravljali o preskrbi, posebno še o kvaliteti kruha. Da bi tej stvari končno le prišli do živega, smo že pred časom ustanovili svet potrošnikov, ki bo delno le vplival na preskrbo in obnašanje trgovcev do kupcev.

Precej govora je bilo na zborih tudi o komunalni ureditvi Prevalj. Krajanje namreč očitajo krajevni skupnosti, da pri urejanju preveč gleda na center, rada pa pozablja na ureditev v zaselkih in bolj zakotnih ulicah. To je delno res, saj so krajanje enakovredni. Res pa je tudi, da vse druge krajeve skupnosti v občini uporabljajo sredstva iz krajevnega samosprijevka za komunalno ureditev svojih krajev, medtem ko na Prevaljah zbiramo sredstva za gradnjo našega družbenega doma, ki naj bi ga pričeli graditi že jeseni.«

»Kako daleč ste z evidentiranjem novih možnih kandidatov za volitve 1978?«

»Predsedstvo KK SZDL je imelo skupaj s koordinacijskim odborom za pripravo in izvedbo volitev že vrsto sestankov, na katerih smo se dogovorili za čim večjo aktivnost pri predpripravi na volitve. Skupaj smo izdelali rokovnik ter ocenili delovanje posameznih delegacij in delegatov. Pregledali smo dosedanje strukturne delegacije, predvsem pa smo se domenili, kakšne sploh naj bi bile nove delegacije po velikosti in sestavi. Analiza je pokazala, da so bili nekateri delegati dokaj slabo povezani z bazo. Precej smo naredili že pri evidentiranju novih možnih kandidatov, saj smo pripravili okoli 300 popisnic. Pisali smo tudi vsem družbenopolitičnim organizacijam in društvom, naj vse zbore izkoristijo za evidentiranje. Oktobra bomo pripravili

predlog o velikosti in strukturi posameznih delegacij ter izdelali kandidatno listo. Prepričan sem, da bomo volitve dobro izvedli, saj imamo na razpolago več časa kot kadarkoli doslej, v tej mandatni dobi pa smo si nabrali tudi dovolj izkušenj.«

»Zadnje čase se na Prevaljah precej govori o nepravilni izselektivnosti stanovalcev iz razpadajoče barake pri železniški postaji. Kako je tu prisotna KK SZDL, saj smo slišali, da hoče krajevna skupnost nekatere krajeve preseeliti v neprimerne stanovanjske prostore?«

»Res je o tem precej govorilo. Zato je predsedstvo KK SZDL že obravnavalo ta problem. Še posebej je dalo na dnevni red problem barakarstva na Prevaljah. Kot predsedniku KK SZDL v do-

kaj razviti KS mi ni vseeno, da imam danes še tolikšno siromaštvo. Predsedstvo je tudi dalo stališče, da morajo stanovanjsko problematiko ljudi, ki stanujejo v nemogočih stanovanjskih in življenjskih pogojih, v čim krajšem času rešiti pri tistih delovnih organizacijah, kjer so ti ljudje zaposleni. Vse delavske svete teh organizacij smo z odprtim pismom seznanili, da morajo in tudi so dolžni poskrbeti za svoje delavce. So pa v teh barakah tudi ljudje, ki niso zaposleni, saj so zvečine sami upokojeanci. Prav o njih se zdaj pogovarjamo s KS, da bi ona rešila vprašanje. Prepričan sem, da se bo našla rešitev, samo volje je treba in človeškega sočutja. Naj še povem, da je v naši KS izredno pereča stanovanjska problematika. Tako danes na Prevaljah v nekaterih stanovanjih živi ena sama oseba, čeprav je stanovanje trisobno. Je pa tudi precej primerov, da so majhne družine v precej velikih stanovanjih. O tem pa bomo morali spregovoriti že v kratkem.«

F. Rotar

mladi na občinski ravni dobre rezultate, na nivoju osnovnih organizacij pa ne. Tako npr. marsikje ni povezave s krajevnimi konferencami SZDL. Premalo je tudi aktivnih članov ZSM v organih KS.

Sibke točke mladih so predvsem fluktuacija kadrov ter preobremenjenost delavolnih s funkcijami. Kronična neskladnost je tudi, da v ZSMS traja mandatna doba dve leti, v vseh drugih DPO in SIS pa štiri leta.

MLADI DELAVCI

Se zmeraj je v občini nekaj TOZD, ki nimajo osnovnih organizacij. To so: Stavbenik Prevalje, Gozdno gospodarstvo Ravne in Črna, Viator Prevalje TOZD potniški promet in gostinstvo, Peca Mežica, v vseh TOZD Rudnika Mežica ter Povrtini. Prva naloga je torej ustanovitev osnovnih organizacij.

Sicer pa je pri učencih v gospodarstvu najbolj pereča štipendijska politika, večina mladih pa se slejkoprej sreča s stanovanjskimi vprašanji.

Aktivnost v posameznih osnovnih organizacijah je zelo različna. Marsikje upada zaradi kadrovskih težav (predvidena je vrsta izobraževalnih akcij). Osnovne organizacije ZK in sindikata v mnogih TOZD se obnašajo pasivno do mladinske organizacije.

Zato se je predsedstvo KMD odločilo za obiske po osnovnih organizacijah ter za posvete z njihovimi predsedniki. Verjetno pa bo treba po TOZD vendarle opustiti nezaupanje do mladih.

Človek pač ni večer, stara se in za njim prihajajo mladi. Prej ko jih bomo začeli usposabljanje za odgovorne naloge, bolj jim bodo kos.

Organiziranost in delo OK ZSMS Ravne

Občinska konferenca ZSMS Ravne je že konec marca izdelala obsežno poročilo o svoji organiziranosti in delovanju. O tem gradivu so teklo razprave po DPO in TOZD v občini, konec junija pa je naposled občinska konferenca SZDL na podlagi pripomb in predlogov sprejela ustrezne zaključke in sklepe.

Zaradi načina izhajanja našega glasila objavljamo povzetek gradiva v tej številki, sklepe pa bomo priobčili v eni naslednjih.

Urednik

KAKO SO MLADI ORGANIZIRANI

Kjer je za organizirano družbenopolitično delo zainteresiranih več kot 10 mladih, starih do 27 let, se ustanovi osnovna organizacija ZSMS. Ker je vstop prostovoljen, je s tem dana možnost za enotno delovanje. Osnovne organizacije se združujejo glede na področja delovanja v področne konference. V okviru občinske konference ZSMS Ravne delujejo:

- konferenca mladih delavcev, ki združuje 29 osnovnih organizacij in šteje 1200 mladih,
- konferenca mladih v izobraževanju, ki združuje 12 osnovnih organizacij in šteje 1245 mladih,
- konferenca mladih v krajevnih skupnostih, ki združuje 14 osnovnih organizacij in šteje 1100 mladih. Tu so vključeni tudi mladi v kmetijstvu.

V okviru OK ZSMS delujejo naslednje komisije:

- komisija za SLO in družbeno samosaščito, komisija za idejnopolitično delo, komisija za kadre, komisija za informiranje (COP), komisija za mladinske delovne akcije, komisija za organiziranost in razvoj ter statutarna vprašanja, komisija za kulturo ter komisija za mlade zadrušnike.

Ob njih deluje poleg predsedstva kot politično-izvršilnega or-

Največ prebivalcev na hektar v občini

MLADI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Potreba po ustanovitvi novih osnovnih organizacij se kaže v Lokovici, Sentanelu, Dobrihah in Strojni, na Ravnah pa na Javorniku in Šančah.

Tudi tu pesti mlade pomanjkanje kadrov za vodstva. Aktivne mladince hitro vključijo druge DPO in društva, tako da ne morejo dobro opravljati več funkcij hkrati.

Ker danes mladi niso ustrezno zastopani v organih KS in DPO, bo to treba pri volitvah naslednje leto upoštevati.

Sicer pa se prepogosto srečujeta neodločnost, slaba informiranost ter premajhna idejna usposobljenost s premajhno skrbjo DPO za to, da bi jim pomagale.

MLADI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Delo temelji na šolskih in krožkovnih dejavnostih, pogojeno pa je večkrat s pomanjkanjem primernih prostorov (izmenski pouk) ter z razumevanjem šolskih vodstev in mentorjev. Vdilo je: vsak mladinec vsaj v enem krožku s poudarkom na krožkih OZN in marksističnih krožkih, v katere se še ne vključuje dovolj mladih.

Niso zadovoljni z vključevanjem koroških študentov iz Ljubljane in Maribora v delo OK ZSMS. Razpravljali pa so mladi o poklicnem usmerjanju, štipendiranju, gradnji dijaških domov, samoupravljanju na šolah, o učnih programih, o delu s pionirji, preobrazbi srednjega šolstva itn.

PREDNOST IDEJNOPOLITIČNEMU USPOSABLJANJU

Najpomembnejše delo ZSM je idejno usposabljanje mladih. Tu so organizirali vrsto izobraževalnih oblik in se vključevali tudi v ustrezne oblike izobraževanja republiške konference ZSMS.

Precej mladih se je udeležilo politične šole pri Zvezi sindikatov ter vrste posvetov in seminarjev, ki jih je OK ZSMS organizirala v osnovnih organizacijah.

Ker se struktura v osnovnih organizacijah zelo hitro spreminja, ni izobraževanja nikoli dovolj. Najučinkovitejše pa je individualno usposabljanje mladih samoupravljalcev ter soočanje z razmerami, v katerih delajo.

DEJAVNOST NA POSAMEZNIH PODROČJIH

Kulturno mladi oživijo najbolj ob praznovanjih pomembnih obletnic. Tradicionalne so (ali naj bi postale) revija »Naša beseda«, revija mladinskih pevskih zborov, sodelovanje z mladimi iz pobratnih občin, javna radijska oddaja »Spoznavajmo svet in domovino«.

Pogoji dela so zelo neenaki, pogost problem so režiserji, mentorji in ustrejni prostori. V vsaki krajevni skupnosti naj bi dobili vsaj en prostor za mladinski klub.

Na dokaj zanemarjenem področju obveščanja in propagande je zastavil delo COP, ki je izdal tudi eno številko Biltena, vendar s stanjem mladi še niso zadovoljni. Predvsem ne s pretokom informacij iz osnovnih organizacij do OK ZSMS. Mladi se sicer poslužujejo raznih oblik obveščanja, vendar jih te ne informirajo celovito.

SLO, družbena samozaščita in gojitev revolucionarnih tradicij so v ospredju prizadevanj OK ZSMS. Delo vodi komisija za SLO in DS. Pomembne rezultate so mladi dosegli pri sodelovanju z ZZB NOV, ZRVS in JLA, mladi pa se tudi množično vključujejo v obrambne priprave. Izvedli so vrsto pohodov,

se urili v vojaških veščinah ter gojili tradicije NOB.

V prihodnje bodo posvetili večjo pozornost usmerjanju mladih v vojaške šole ter delu tabornikov, planincev, alpinistov, radioamaterjev, strelcev itn.

Pri povezovanju z družbenimi organizacijami in društvi bo treba premagati ožino in zaprtost ter se dogovoriti za skupne akcije mladih.

Na področju socialnega dela je bilo narejeno premalo konkretnega. Treba bo še in še razpravljati o štipendijski politiki, stanovanjski problematiki ter analizirati kvarne vplive na mladega človeka.

Napredek je bil dosežen pri mladinskih delovnih akcijah. Mnoge osnovne organizacije so čistile okolje, zbirale odpadne surovine, sodelovale pri popravilih cest, gradnji igrišč itn. Dobre rezultate so mladi dosegli tudi pri republiških in zveznih delovnih akcijah.

Tudi v prihodnje bo treba nadaljevati tako ter težiti za večjim številom lokalnih in občinskih delovnih akcij, za kar pa bo treba zagotoviti materialna in finančna sredstva.

Kakšno slovenščino pišemo

Vsak živi jezik, torej tudi slovenski se po oblikah deli v vrste in podvrste. Ker je naše osnovno sporazumevanje in dogovarjanje jezik besedne umetnosti ni bistven, obrobne pomena pa so tudi narečja, slengi in tako naprej, se ta zapis omejuje na pisano slovenščino, s katero se vsak dan srečujemo v železnici in kraju, zato tudi le na knjižni oziroma zborni jezik, znotraj tega pa na strokovnega in publicističnega.

Zbornega (knjižnega) jezika se normalno nikoli ne naučimo kot materne, ampak ga pridobimo z zavestnim prisvajanjem delno že v vrstah pa v šolah raznih stopenj. Značilnosti zbornega jezika so precej natančno raziskane in predpisane v slovnici, slovarju, stilistiki, pravopisu in pravorečju.

Jože Toporišič, prvi slovnika naša doba, v svoji Slovenski slovnici (Maribor, ZO 1976) pravi: »Nosilec zbornega jezika je jezikovno šolani človek (vsaj do stopnje srednje šole) ...« ter našteva

za primer pisce strokovnih in znanstvenih besedil, literate, novinarje, dopisnike, prevajalce ter vse, ki v delovnih organizacijah, ustanovah in DPO o čemerkoli uradno pisno obveščajo.

Načelno ima Toporišič seveda prav, dejansko stanje pa je drugačno. Mnogi od tistih, ki pišejo, formalno sicer ustrezajo predpostavki o jezikovni šolanosti »do stopnje srednje šole«, dejansko pa brez svoje krivde temeljite jezikovne izobrazbe nikoli niso bili deležni. Razlogov je več. V osnovni šoli je malokateri otrok toliko osveščen, da bi naučeno res osvojil ter razvijal naprej, v strokovnih šolah ter pri študiju ob delu je slovenščina malo pomemben predmet, na gimnazijah ima pogosto literatura prednost pred jezikom. Pa še zakoni pomnjenja oziroma pozabljanja delujejo neusmiljeno.

Zato seveda v ta zapis ne spadajo pravila o glasovnih spremembah (govorimo: glazba, svadba — pišemo: glasba, svatba) ne o dvojini (ne: dva piva, zasedanja, obvestila — ampak: dve pivi, zasedanji, obvestili) ne o zanikanem rodilniku ne o pravopisu. Kakor do matematike ne vodi kraljevska pot, tako tudi do pravilne slovenščine ne. Treba je pač vzeti ustrezne knjige v roke in dohiteti zamujeno ali obnoviti pozabljeno.

V železnici se srečujemo zvečine s strokovnim jezikom, vendar poprečno ne toliko z metalurškim in strojniškim naše temeljne proizvodnje, kot s pravnimi (samoupravni akti), političnim (DPO) ter ekonomskim (gospodarjenje). Ker se zdi, da je naša vsakdanja delegatska in samoupravljalška zadrega predvsem v tem, da je tega, poprečni izobražbeni ravni zaposlenih težje razumljivega jezika preveč, publicističnega pa premalo, si oglejmo Toporišičeve oznake enega in drugega.

Strokovnjak opisuje predmet svojih raziskav natančno in popolnoma enopomensko, hkrati pa mora tudi na kratko podati bistvo predmetov, pojavov in procesov. Prav zato uporablja od-mišljanja (abstrakcije), njegov jezik je zelo trezen in brezčustven, stavčni vzorci so tipizirani, neosebni. Laik si ob branju takšnega jezika težko predstavlja kaj »oprijemljivega«, »predmetnega«.

Publicistični jezik je zelo raznovrsten, ker sega na razna področja. Zanj je značilna posredniška vloga. Tudi visoko strokovne (politične, tehnične, znanstvene, kulturne) zadeve skuša preprosto posredovati svojemu naslovniku — zvečine časopisnemu bralcu, mnogo premalo pa še delegatom.

Pri nas novinarji, a tudi sestavljalci delegatskih gradiv ne upoštevajo dovolj izobrazbene stopnje svojega občinstva. Zato pišejo na primer o političnih, gospodarskih ali pravnih zadevah mnogo preveč strokovno, ker bodisi ne znajo ali pa mislijo, da ne morejo ali ne smejo strokovnega besedila predelati tako, da bi ga razumel tudi nestrokovnjak ali da bi bilo za nestrokovnjaka privlačno.

Torej: ne znamo ali si ne upamo ali pa se nam ne zdi važno. In to zadnje bo najbrž res. Ima pa ta nebržnost celo vrsto vzrokov, ki se pojavljajo v različnih kombinacijah. Je to vpliv vojaško televizijske srbohrvaščine. Je to prepričanje, da so tujke in modne besede imenitne. Je to miselnost, da so časniki razen vsebinsko tudi jezikovno kašipoti. Je to naposled megljena slutnja o novem pravopisu, ki bi sledil živi jezikovni rabi in po katerem bo »tako vse prav«.

Poleg že povedanega je najprej treba razočarati tiste, ki pričakujejo od novega pravopisa preveč odpustkov. Lahko se namreč v eni državi zmenijo za vožnjo po levi, v drugi za vožnjo po desni, nikjer pa ne morejo hkrati voziti levo in desno v obe smeri. Zato bo novi pravopis gotovo bolj strpen do določenih besednih kategorij, dopuščal bo kje več žive rabe, ni pa niti verjetno, da bi dovoljeval »štekerje« in »šraufe« ali razna »sprovajanja« niti ne bo brez pravil v uvodu. V sedanjem jih je za 91 strani.

Nasploh pa velja za jezikovne nemarnosti vseh vrst isto kot za črne nohte ali cmokanje pri jedi: kaznive niso, vendar daleč od norm lepega vedenja.

Marjan Kolar

MODROSTI

Troje nesreče so: v mladosti izgubiti očeta, v srednji dobi izgubiti ženo, v starosti biti brez sina.

Državo voditi je lahko, družino težko.

Ce nimaš denarja, ne pojdi med ljudi! Ce imaš težave, ne hodi k sorodnikom!

Nejasen govor je slepo ogledalo.

Kar zašepečeš v uho, se sliši ti-soč milj daleč.

Grde ženske in neumna dekleta imajo neprecenljivo vrednost.

Savinja

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Anton Ocvirk, Evropski roman. Esei. Lj. DZS 1977. 508 str. 320 din.

Knjiga prvega slovenskega univerzitetnega profesorja primerjalne književnosti obsega šest esejev; torej naj bralec v njej ne išče kompleksnega prikaza z naslovom povedane teme. Avtor sploh obravnava samo Goetheja kot prozaika, Flauberta, Dostojevskega, Gida in Prousta. Seveda pa vsaka od teh študij globoko zareže ob avtorju in delu tudi v njegov prostorski in duhovni čas. Tako vendarle prikaže zadnjih dvesto let evropskega duhovnega in umetniškega snovanja. Ocvirk, v mladih letih sam literat, piše v privlačnem, sugestivnem slogu.

Ivo Svetina, Joni. Pesniška zbirka. Maribor, ZO, 1976. 66 str. 80 din.

Najprej: to ni znani pisec »Ukanec«, temveč soimenjak-pesnik, in sicer zmeraj na kak način angažiran, vselej ves pri stvari, s katero se ukvarja. Tokrat se ukvarja z erotiko. Na tem področju smo se Slovenci od nekdaj obnašali malo-meščansko, če že ne kar klerikalno. V prozi se je s tabuji spolnosti najbolj spoprijel Pavle Zidar, v poeziji Ivo Svetina. »Joni« (stara indijska beseda za vulvo) je zbirka poetične proze o moškem in ženski, ki doživljata telesno zgodbo ter v njej vsak hip odkrivata kaj novega. Jezik je zelo bogat z metaforami. Precej drzna poezija.

Jože Snoj, Piknik Pikapolonije. Pesniška zbirka. Maribor, ZO 1976. 88 str. 80 din.

Vsebina: erotika našega časa. Problematika: pri spolnosti smo uklenjeni v številne spono in tabuje, vendar so te vrste medčloveški odnosi redno dosti več kot socialni. Zato bi po eni strani morali sprostiti našo moraliko, po drugi pa se zavedati, da ob vstopu v svet ljubezni vstopamo v svet rasti in odmiranja, rojstva in smrti. Zgradba zbirke je čista, jezikovno racionalna.

Pavle Zidar, Črn trn. Roman. Koper, Lipa 1977. 374 str. 168 din.

Portal

Šestintrideseti roman v šestnajstih letih, to je prvi podatek o pisatelju, ki trdo dela za vsakdanji kruh s peresom. Od prvega do sedanjega je angažiran, nobene snovi ne zna obravnavati z uravnoteženo neprizadetostjo. Zmeraj je vroč, strasten, zagnan. »Črn trn« je roman o Slovenki na tujem, pa tudi o zmotah odtujenosti.

Hlastno, tu in tam površno je napisan kak Zidarjev tekst, dolgočasen ni nobeden.

Ervin Fritz, Mirakel o sveti Neži. Ljubljana, DZS 1977, 82 str. 100 din.

Mirakel je sicer srednjeveška verska gledališka igra v zvezi s čudeži, a ker jo je napisal posmehljiv sodobnik, je ta knjiga seveda vse kaj drugega. Postavljena v stari Rim, kjer mučijo kristjane in je oblast seveda poganska, daje piscu obilo možnosti za »hudobne« in zabavne norčije, polne radoživih, veselih domislekov.

Prevodi

Publij Ovidij Naso, Metamorfoze. Komentiran izbor. Lj. MK, 1977, 164 str. 55 din.

Malo je še Slovencev, ki morejo brati Ovida v originalu — v latinščini. Ker pa ne gre le za enega najboljših pesnikov starega Rima, ampak je njegovo delo tudi močno vplivalo na kulturo srednjega veka, je prav, da ga dobimo vsaj v skrajšani obliki.

»Metamorfoze« (preobrazbe) v originalu obsegajo 230 zgodb. Vsaka se konča s preobrazbo ene oblike v drugo, prikazujejo pa razvoj sveta od stvarjenja do Julija Cezarja.

Charles Baudelaire, Rože zla. Izbrano delo. Lj. MK 1977. 152 str. 55 din.

Francoski pesnik Baudelaire, ki je izhajal iz klasične in romantične poetike, je daleč presegel svoj čas. Iz njegovega življenja, literarnih nazorov, poezije v verzih in prozi so kasnejši rodovi zajemali po potrebah in okusih. Mogoče tudi zato spada Baudelaire med tiste osebnosti, ki so obdane z legendami.

Ta izbor naj bi bil doslej najboljši pri nas.

Gerhard Prause, Geniji na samem. Zasebno življenje znamenitih ljudi. DZS 1977. 312 str. 220 din.

Verjetno ga ni med nami, ki ga ne bi zanimala bodisi politika, znanost ali umetnost, s tem pa tudi politiki, znanstveniki in umetniki. Kakšna poslastica torej izvedeti, kakšni so bili zasebno kot ljudje iz mesa in krvi npr. Freud, Picasso, Einstein, Newton, Darwin, Edison, Tolstoj, Bismarck, Faulkner, Mozart, Rembrandt, Balzac, Gandhi, Shaw itn. Kot nalašč bralec »za vroče in deževne dni«.

Wilkie Collins, Diamant. Roman. Murska Sobota, Pomurska založba 1976. 427 str. 170 din.

Če že dan za dnem srečujemo detektivske romane kot nadaljevanke v časnikih ter kot zmeraj dražje rumene zvežčice v kioskih, je morda prav, da srečamo kdaj

»Pečovje«

tudi pionirsko delo s tega področja.

Wilkie Collins, Dickensov sodobnik, je eden od začetnikov te zvrsti, le da so v tistih časih lovili

lopove na 427 straneh, danes pa to opravijo krajše.

(Po Knjigi 77 in Knjižnem trgu v Delu)

S planinci in 'Vresom' po Koroški

Na sončno nedeljo 29. maja smo se planinci s Prevalj in Raven skupaj z vresovimi pevci odpravili na izlet po Koroški. Pot nas je vodila preko Velikovca, ob Glini do gradu Visoko Ostrovo na Gosposvetsko polje—do vojvodskega prestola in Gospe svete. Nadaljevali smo prek Celovca do Šentjakoba v Rožu in na Bleščečo planino, postojanko Slovenskega planinskega društva iz Celovca, ki so jo postavili v spomin na padle partizane pod Arihovo pečjo. Pravi planinci so se povzpeli na Gračarico pod Kepo.

V popoldanskih urah smo krenili proti Baškemu jezeru in nato k skladatelju Pavlu Kernjaku. Prek sto izletnikov je napolnilo dvorišče Kernjakove domačije. Vresovi pevci so odpeli vrsto pesmi v pozdrav skladatelju, Kernjak pa nam je s svojimi vnuki in sinom odpel zadnji dve novi skladbi ter svojo »Rož, Podjuna, Zila...« Tukaj smo se ločili: planinci so se prek Vrbskega jezera vračali proti domu, Vres pa je krenil nazaj v Šentjakob, kjer so imeli pevci zvečer ob 20. uri koncert. V polni dvorani, ki sprejme več kot tristo poslušalcev, smo prvič zapeli Rožansko. Z Vresom je odpel nekaj pesmi tudi domači šentjakobski mešani zbor, čigar gostje smo bili. Uspešen koncert in navdušeni poslušalci nam bodo ostali v lepem spominu.

Zadovoljni nad organizacijo izleta pa so bili tudi vsi drugi izletniki. Lepo vreme, skrbno pripravljen vodič z vsemi potrebnimi opombami in razlago pomembnosti krajev in ljudi, kjer smo potovali, pa dobro razpoloženje in pektje spremljajočih pevcev, vse to je prispevalo k uspešnemu izletu, ki je imel poleg planinskega predvsem še kulturno zgodovinski namen: potovali smo po krajih, kjer smo Slovenci že pred stoletji volili svoje kneze in svojo oblast, kjer so nastali prvi pisani viri — Brižinski spomeniki, v domovini

Miklove Zale in po vaseh, kjer so nastajale naše lepe koroške pesmi.

Potovali smo po poteh, kjer so se naši koroški partizani bojevali — žrtvovali svoja življenja, pa je zgodovina žal drugače odločila kot boj. Nepozabno pa bo ostalo v spominu vsem srečanje s Pavlom Kernjakom in njegovo pesmijo, ki kot živ spomenik priča, da v Vertrinu ob Dravi in po vseh drugih vaseh tam okoli še biva naša pesem, naš jezik. Vres pa je s svojim koncertom v Šentjakobu ponudil poslušalcem lep večer umetne in ljudske pesmi, ki je v teh ljudeh tako močno zasidrana, da brez nje skorajda ne morejo živeti.

Lepo, prisrčno in poučno je bilo na izletu po Koroški. Se bomo tako poromali — pridružite se nam!

K.

RAZSTAVA LIKOVNIH DEL

V okviru letošnjih partijskih in Titovih jubilejev je osnovna šola Prežihovega Vrance priredila v stari jedilnici v železarni razstavo likovnih del in vezenin svojih učencev. Otvoritve so se poleg delavcev udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja v železarni, kulturne skupnosti in osnovne šole. Ob tej priložnosti so se tudi dogovorili za nadaljnje sodelovanje na tem področju.

Razstava je bila od 8. do 14. junija in si jo je ogledalo veliko delavcev. To kaže, da delavci v svojem delovnem okolju radi vidijo kaj lepega.

F. R.

BRANJE:

Crni tulipan

N. Jelin — V. Kašajev

Vrt ni bil velik, zato pa svetel. Prelepi tulipani vseh mogočih in nemogočih odtenkov so rasli vse do ograje, ljubko se smehljajoč z gredic.

Vsi so oboževali ta vrt in občudovali marljivost njegovega lastnika. No, on, vrtnar, pa ni bil zadovoljen. Sanjaril je o tulipanu, črnem kot jesenska noč, kot čad, kot svečana obleka njegove ljubljene žene. Toda vsi tulipani so bili beli s temnimi žilicami kot njegovi lasje ali vijoličasti kot turkmenska preproga, ki jo je njegova žena odšla vsako soboto iskati v trgovine. Bilo je rdečih in rumenih, ni pa bilo črnega. Niti enega samega!

Vrtnar je dneve in noči preživljal med gredicami, čez plot ni niti pogledal, ker mu je bil v mislih samo črni tulipan, nič drugega. Tako niti ni opazil, da je ob njegovem vrtu zrasel nov tovarniški dimnik, visok in mrk. Kmalu se je začel kaditi brez prestanka, podoben velikanski cigari v zobeh strastnega kadilca. No, danes ni več človeka, ki ne bi ve-

del, da kapljica nikotina lahko ubije konja, zato je zaskrbelo tudi tiste s konjskim zdravjem in začeli so se zanimati za vgraditev čistilne naprave. Tako so prišli tudi k vrtnarju.

»Pojdi z nami k ravnatelju tovarne,« so mu rekli, »ti si ugleđen človek, poslušal te bo...«

Vrtnar pa je odklonil. Nikamor ni mogel; ustvarjal je črni tulipan.

In končno je napočil dan, ko je vrtnar, prišedši zjutraj do gredice, zagledal črni tulipan. Čisto črn, brez ene pegice!

»To sem naredil jaz!« je zašepetal in se nasmehnil. »Jaz in sonce!«

Dvignil je oči, a ni zagledal sonca, ker je natančno nad njegovo glavo lebdela težak oblak dima in saj. Sklonil je glavo ter opazil še en črni tulipan in še enega... Vsi do zadnjega so bili črni. Črni kot jesenska noč. Kot čad. Kot svečana obleka njegove ljubljene žene...

Od takrat je minilo nekaj let. Stari vrtnar je umrl. Pred smrt-

jo pa je zaprisegel edinega sina, naj nadaljuje delo, ki mu je bil on posvetil ostanek življenja — naj vzgoji beli tulipan!

Prev. — k

KNJIŽICA IN SKLAD
BLAŽA MAVRELA

Blaža Mavrela je kot pesnika — bukovnika, torej samouka »odkril« prof. Stanko Kotnik v času svojega službovanja na Prevaljah. Mavrel je že pred vojno v samozaložbi tiskal svoje pesmi, jih ves čas po malem pisal ter ogromno bral. Pesniški vzorniki so mu bili Prešeren, Gregorčič, Aškerc. Pozornosti širše javnosti ni bil nikoli deležen, je pa nekoč precej objavljaval v Koroškem fužinarju.

Prvi so se ga spomnili gozdarji ter mu l. 1971 izdali zbirko pesmi »Šopek s koroških bregov«. Lani ga je Koroški kino klub izvolil za svojega častnega člana, letos pa mu je izdal še neobjavljene pesmi, enodejanko Zimski večer ter pripoved o prikaznih v brošurici »Gozd šumi v meni«.

Ob tem dogodku je predsednik kluba Ludvik Cigler povedal naslednje:

»Dolgoletna Mavrela želja je bila, da bi objavil v zbirki tisto, kar še ni. Klub mu je željo izpolnil, hkrati pa smo se domenili, da bomo ustanovili sklad Blaža Mavrela, v katerem se bo stekal ves denar za prodane knjige. Potem je Mavrel težko zbolel, tako da se je moral dalj časa zdraviti v slovenjgraški bolnišnici.«

Zaradi slabih življenjskih pogojev v bajti na Strojni se ni mogel vrniti domov, ampak živi zdaj v domu oskrbovancev v Slovenskih Konjicah. Ko so ga člani Koroškega kinokluba obiskali, je rekel, da si želi nazaj na Koroško. Pri klubu upajo, da bodo s pomočjo sklada onemoglemu bukovniku preskrbeli na Prevaljah toplo sobo.

F. Rotar

TOVARNE NOVIC

Od kod prihajajo novice

Od časopisnih agencij po vsem svetu: Reuter, Anglija, Associated Press, ZDA, Agence France Press, Francija, TASS Sovjetska Zveza, Tanjug, Jugoslavija. Te agencije imajo mrežo svojih novinarjev povsod, kjer se kaj dogaja (nemirna, vojna območja) ali se verjetno bo, v vseh glavnih mestih, v krajih mednarodnih konferenc in tako naprej.

Kakšne morajo biti novice

Novice morajo biti zanesljive, hitre in izčrpne. Ni važno, v kakšnem slogu so podane. So le sporočila o dejstvih, dogodkih, so povzetki. Agencijske novice tudi nikoli ne podajo novinarjevega mnenja.

Pot agencijske novice

Novinar po telefonu sporoči vest dopisništvu agencije. Dopisništvo vest obdela in jo po teleprinterju

TRIM — ANTENA

Mito Trefalt je držal besedo: 1. junija je zares izšla posebna številka Antene. V njej so zbrane vse vaje, ob katerih so se mnogi Slovenci pozimi navadili poskakovati za ljubo zdravje, pa razne tabele, s pomočjo katerih si lahko vsak sam izmeri kondicijo. Ne manjkajo tudi recepti za hujšanje, šale, trimovski verzi in druge zanimivosti. Črno na belem je končno potrjeno, da sta voditelja TV trim-ske oddaje res zakonca.

Torej: v vseh trafikah in kioskih Trim — Antena za 10 din!

pošlje v svojo centralo. Centrala vest spet obdela in jo prek radijskega oddajnika ali mreže teleprinterjskih naprav pošlje naročnikom.

Naročniki (časopisi, radijske, TV postaje) vest obdelajo in objavijo.

Agencijske usluge

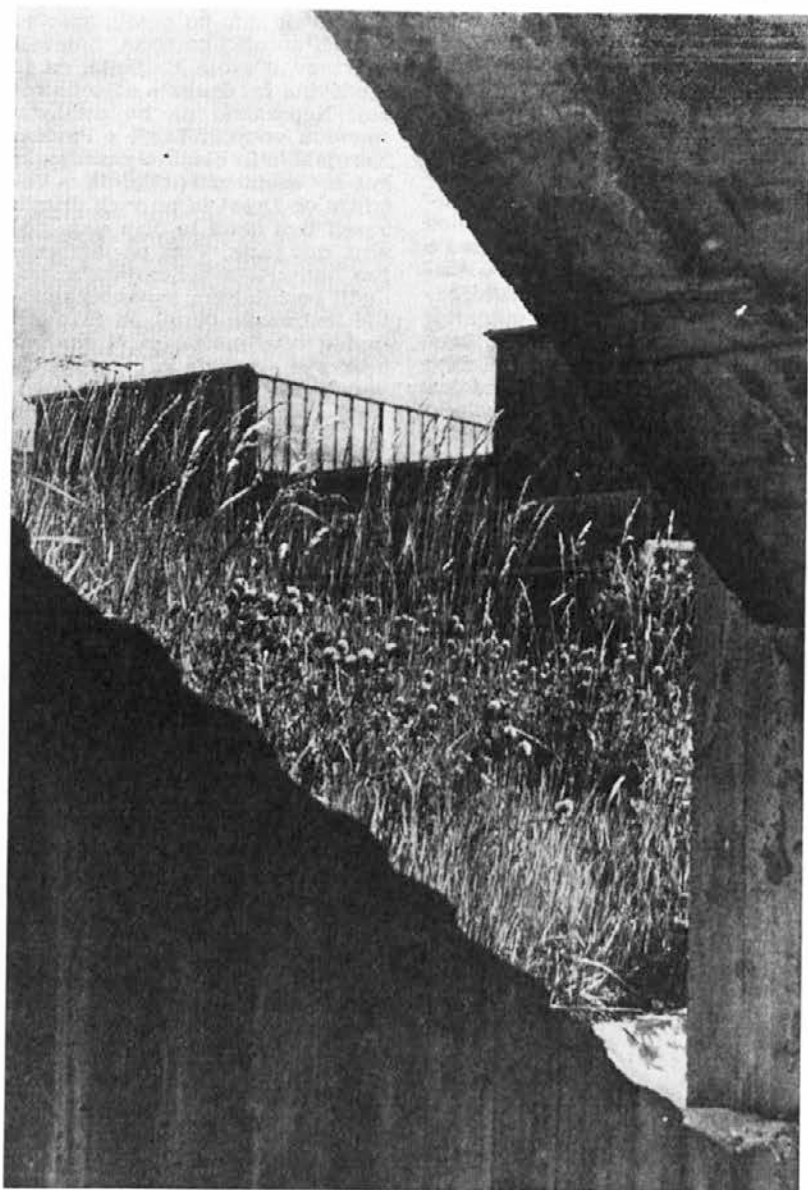
Generalni servis — pošilja dan in noč novice dnevnim listom, radiu in televiziji. V poprečju dnevnih listi objavijo 30 — 40 % Tanjugovega gradiva, radijske postaje pa nekaj več.

Posebni servis — za tisk in radiotelevizijo. To so članki agencijskih dopisnikov doma in v tujini. Po pogodbi oddajajo tudi ekskluziven servis za posamezne liste ali RTV. Agencija ima poseben servis s področja kulture, znanosti in umetnosti. Za regionalni, lokalni in tovarniški tisk Tanjug pripravlja še posebne servise člankov, pregledov, reportaž in podobno.

Generalni servis za tujino — oddaja vsak dan v angleščini, njegovih uslug pa se poslužujejo komercialne in večje nacionalne agencije. Ta servis sprejemajo predvsem v evropskih deželah. Razen tega je še regionalni servis v angleščini, francoščini, španščini in nemščini, ki ga sprejemajo tudi nekatere afriške in azijske dežele ter dežele Latinske Amerike. Dodatni servis oddaja v ruščini za evropske socialistične dežele. Posebne oddaje pripravljajo za jugoslovanska diplomatska predstavništva, informativni center v New Yorku in naše prekoceanske ladje. V celoti oddaja Tanjug za tujino približno 18000 ur na leto. Informativni bilteni — dnevni in tedenski — prinašajo informativno gradivo za svoje naročnike.

Ekonomski servisi — vsak dan obveščajo o gospodarskih gibanjih doma in po svetu.

Foto-Tanjug — razpošilja s pomočjo telefota naprav fotografije o vseh važnejših dogodkih doma in po svetu.

Izrez

REKREACIJA IN ŠPORT

PRVENSTVO ŽELEZARNE V NOGOMETU

V četrtfinalnih tekmah za prvenstvo železarne v malem nogometu se je pomerilo naslednjih osem ekip: stroji in deli: SGV valjarna 3:0, livarna: transport 7:1, jeklovlek: ETS valjarne 5:4, TRO: pnevm. stroji 2:0.

V polfinalnih srečanjih prvenstva železarne v malem nogometu sta bila dosežena naslednja rezultata: stroji in deli so premagali livarno z 1:0, TRO pa jeklovlek s 3:0. V tekmi za tretje mesto je livarna premagala jeklovlek s 4:0. V odločilnem srečanju za naslov prvaka železarne je bila boljša ekipa strojev in delov, ki jo uspešno vodi Jože Vauče, in premagala rezalno orodje z 2:1.

rali za mladince tekmovali res najboljši mladi odbojkarji, je bila selekcija močno okrnjena. Brumen iz Žerjava in Jezernik iz Mežice sta opravičila neudeležbo z maturo na gimnaziji oziroma izpiti na višji šoli. Žerjavčan Dimnik pa je izostal brez opravičila.

Kljub temu so naši mladinci odlično zaigrali in osvojili v svoji skupini tretje mesto. Izgubili so le z lanskimi in letošnjimi državnimi prvaki: Modričo in VGSK iz Gradišča. Premagali so Osijek, Sombor in Studenta iz Skopja. Na pritožbo nastopajočih ekip je tekmovalna komisija prepovedala naši ekipi nastop v zaključnem delu, ker niso nastopili kot samostojen klub.

gala Radlje s 4:3, Korotan je v Dravogradu premagal Ojstrico s 5:2.

Po končani sezoni 1976-77 je zmagovalce Peca, ki je zbrala 22 točk. Prav toliko jih ima Fužinar, ki je zaradi slabše razlike v golih drugi.

Veterani Raven so v Šoštanju premagali kombinirano ekipo Velenja in Šoštanja z 1:0. Edini zadetek je dosegel Rajko Praznik.

S. F.

IZLET KOVAČEV

Lani je OOS kovačnice dobila obisk iz Mariborske livarne. Obiskali so nas kovači in si ob tej priliki ogledali našo kovačnico in vso železarno. Takrat smo navezali tesnejši stik in si obljubili, da se bomo še večkrat srečali. Da pa ne bi pri obljubah ostalo, smo se kovači odločili, da naredimo izlet v Mariborsko livarno in si obenem ogledamo Pohorje. V čast letošnjih visokih jubilejev smo si tudi zadali nalogo, da obiščemo Osankarico in bojišče padlega pohorskega bataljona.

Za izlet smo določili 28. maj. Kljub muhastemu vremenu smo zadeli prečudovit sončen dan, ki je pripomogel, da smo se že na avtobusni postaji zbrali židane volje. Med vožnjo se je razlegala pesem ob spremljavi Petrove harmonike. Pri Mariborski livarni so nas pričakali predstavniki in nas povedli v obrate. Videli smo marsikaj, kar se v naši železarni ne da videti. Stroj pri stroju, za strojem človek, ki mu grede roke kot nihalo pri uri. Vse je čisto, urejeno. Ljudje so tihi, le delajo kot mravlje.

Po ogledu vseh obratov smo bili deležni okusne malice, med katero smo izmenjali mnenja o tem in onem. Za slovo še slikanje pred tovarno in nato prevoz na mariborsko letališče. Polovica udeležencev se je še podala na vožnjo z avionom, da so si še s ptičje perspektive ogledali Maribor. Nato je sledilo kosilo, ki smo ga zalili s pristno štajersko kapljico. Pri slovesu smo povabili mariborske kovače, naj se drugo leto udeležijo našega tradicionalnega piknika, kar so z veseljem sprejeli. S tem smo utrdili vez, ki bo pripomogla, da se bomo vsako leto srečevali in spoznavali med seboj.

Na Pohorju smo si najprej ogledali novi hotel pri Arehu, pri

Ruški koči smo pa naleteli na ljudsko rajanje, ker je bila ravno otvoritev koč. Od koč na Osankarici smo se še malo sprahodili in se mimogrede znašli pri obeležjih pohorskih junakov. Stisnili nas je pri srcu, ko smo brali na kamnih imena padlih, ki so pokopani med stoletnimi smrekami. Govor je bil samo o bitki in mukah, ki so jih morali prestati junaki pohorskega bataljona. Vračali smo se tiho in potrto še z večjo mržnjo do okupatorja in domačih zločincev.

Nadaljevali smo vožnjo prek Konjic, Vitanja, Mislinje do Dularja. Tam še skomna malica, malo pesmi in plesa za slovo in s tem smo zaključili letošnji izlet. Vsi udeleženci so bili s programom zelo zadovoljni z željo: še več takih izletov!

V imenu vseh udeležencev se zahvalim izvršnemu odboru, posebno pa predsedniku sindikata za organizacijo in ves trud.

Peter Jamer

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA
FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

MEDNARODNI DAN ZAŠČITE ČLOVEKOVEGA OKOLJA

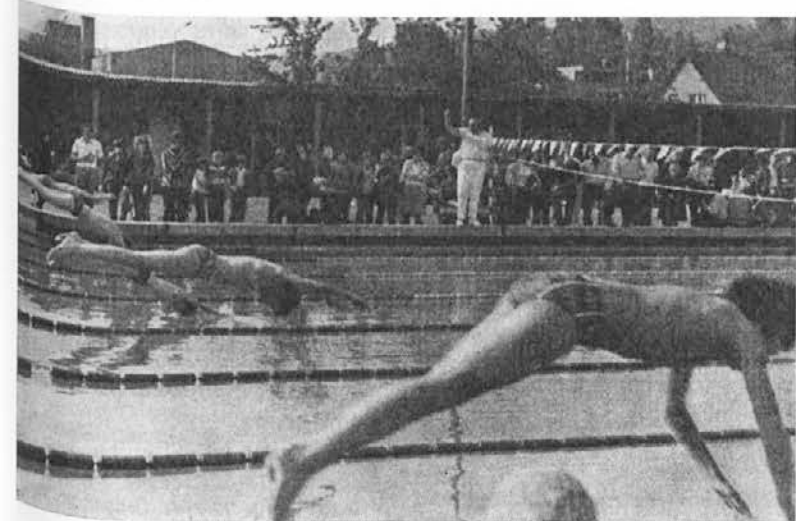
V okviru mednarodnega dne zaščite človekovega okolja je skupnost jugoslovanskih PTT izdala dve priložnostni znamki za 4,90 dinarjev v nakladi 925.000 in 10,00 dinarjev v nakladi 350.000.

Generalna skupnost OUN je razglasila 5. junij za svetovni dan zaščite človekovega okolja. Ta datum beležijo vse države sveta kot spomin na dan zborovanja prve konference o zaščiti življenjskega okolja leta 1972 na Škotskem.

Jugoslaviji je edina država na svetu, ki ta datum beleži z široko desetdnevno akcijo. Že pet let se prireajo pri nas od 25. maja do 5. junija po vsej državi manifestacije in delovne akcije z imenom »narava — zdravje — lepota«. Tudi izdaja priložnostnih znamk je ena od oblik sodelovanja.

Na znamki za 4,90 din je prikazana alpska flora, na znamki za 10,00 dinarjev pa slap na Plitvičkih jezerih.

Likovna izdelava je delo akademskega slikarja iz Beograda Andrije Milenkovića. Znamke so

Start je uspel

Letošnje prvenstvo je potekalo vzorno. Vse tekme so se končale regularno. Da ni bilo pritožb in protestov, imata največ zaslug vodja tekmovanja Tomislav Tasić in vrhovni sodnik Božidar Filip.

ODBOJKA

Člani in članice Fužinarja niso uspeli na kvalifikacijskih tekmah za vstop v prvo zvezno ligo.

Moška ekipa je na turnirju v Šabcu dobila le eno tekmo proti Jedinstvu iz Brčkega, kar je bilo premalo za napredovanje med najboljšje.

Dekleta so igrala v Osijeku in se v prvem delu uvrstile med štiri najboljše ekipe med devetimi kandidati. Tudi one so bile za stopnico prenizko ter končale na tretjem mestu.

Ekipa Žerjava je osvojila prvo mesto na kvalifikacijskem turnirju za vstop v republiško ligo. Med ostalimi tekmeči so premagali favorizirano ekipo Branika. V zaključnem delu, ki bo v Ljubljani, se bodo Žerjavčani med štirimi ekipami borili za eno od prvih dveh mest.

KOROŠKI MLADINCI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

V Sisku je bilo državno prvenstvo za mladince. Po veljavnih republiških predpisih in smernicah so naši mladinci nastopili kot občinska selekcija. Čeprav bi mo-

Vsekakor bo treba regulirati odnose med našo republiko in federacijo.

PLAVANJE

Na velikem mednarodnem plavalnem mitingu v Zahodni Nemčiji je tekmovalo okoli tisoč tekmovalcev iz 13 evropskih držav.

Tekmovanja se je udeležilo tudi osem plavalcev Fužinarja. Posebno se je izkazala Maja Rodič, ki je bila najboljša posameznica med vsemi plavalci. Zmagala je sedemkrat in dosegla tri nove državne rekorde. Med zmagovalce sta se vpisala tudi brata Miran in Drago Kos v hrbtnem slogu.

Na tradicionalnem dvoboju je Slovenija premagala Furlanijo in Julijsko krajino z razliko 16 točk. Pomemben delež k zmagi so prispevali naši plavalci: Dimiter Vočko, Miran Kos in Maja Rodič.

NOGOMET

V predzadnjem in zadnjem kolu koroške lige so bili doseženi naslednji rezultati: v Črni je Ojstrica presenetljivo premagala Peco z 2:0. Na Prevaljah sta igrala neodločeno Korotan in Akumulator 0:0. Na Ravnah je bila prekinjena tekma med Fužinarjem in Radljami pri rezultatu 3:2 za Fužinar, ker so gostje napadli sodnika.

Fužinar je v Mežici premagal Akumulator s 3:1, Peca je prema-

Zadovoljni kovači

bile tiskane v tiskarni »VEB Wertpapierdruckerei«, Leipzig DDR v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. Datum izdaje je 6. junij 1977. Istega dne je biro za poštne znamke izdal priložnostno kuverto za 2,50 dinarja in kuverto prvega dne (FDC) za 17,40 dinarja.

KONFERENCA O EVROPSKI VARNOSTI IN SODELOVANJU

Ob konferenci o evropski varnosti in sodelovanju (KEVS), ki je letos v Beogradu, izdaja skupnost jugoslovanskih PTT dve priložnostni poštne znamke za 4,90 din v nakladi 1.000.000 in 10,00 din v nakladi 300.000.

Konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi (KEVS) se je začela s pripravljanim sestankom 22. novembra 1972 v Helsinkih, končala pa 1. avgusta 1975 s slovesnim podpisom zaključne liste; podpisali so jo šefi držav in vlad Evrope, ZDA in Kanade. Sestanek 35 držav, ki se je začel v Beogradu 15. junija 1977, spada v okvir kontinuitete KEVS. Ideja KEVS se je rodila v Evropi, ki je v svoji zgodovini dela velik prispevek k splošnemu razvoju civilizacije in kulture, hkrati pa je bila tudi začetnik številnih hudih časov imperializma, kolonializma, fašizma in katastrofalnih svetovnih vojn, zaradi česar so trpeli ne le narodi s te celine, temveč tudi številni drugi deli sveta.

Likovna in grafična obdelava znamk je delo Andrija Milenkoviča. Znamke so natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki štiribarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 15. junija 1977. Istega dne je biro za poštne znamke in tisk dal v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 dinarjev oziroma ovitek prvega dne (FDC) za 17,40 dinarja.

f. u.

ZANIMIVOSTI OD TU IN TAM

TV ANKETE PO AMERIŠKO

Nadzor nad (ne)gledanjem posameznih TV oddaj je uvedla ameriška »Nelson Company« na ta način, da je televizorje v 12.000 gospodinjstvih priklopila na svoj računalnik. Seveda so gledalci na

to pristali in baje so jim za sodelovanje celo nekaj plačali.

Stvar poteka takole: vključiš televizor, stotine kilometrov oddaljeni računalnik to zabeleži. Menjši program: računalnik spet zabeleži, ugasneš televizor — elektronski stražar je spet na mestu.

Od časa do časa pridejo uslužbenci Nelsonove družbe vprašati, kako je bil gledalec kak program všeč.

Namen: reklamne agencije bi rade natančno vedele, kdaj in pri katerem sporedu so njihovi reklamni vložki najbolj učinkoviti.

Da se pa dajo tako dobljeni podatki izrednotiti na več načinov, je jasno.

O ŽENSKAH IN MOŠKIH

Ženska je samo ženska, dobro cigaro pa je mogoče tudi pokaditi.

Kipling

Ženska razmišlja o prihodnosti, dokler ne najde moža. Moški pa začne razmišljati o prihodnosti šele, ko najde ženo.

Thomalla

Ženska, brez katere se ne da živeti, je včasih ista, s katero se ne da živeti.

Boyer

Ženska brez skrivnosti je kot cvet brez vonja.

Chevalier

Kopalke ženski najbolje pristajajo — v roki.

Waraschitz

Skoraj vsaka ženska bi rada bila zvesta, a težko je najti moškega, ki se mu da biti zvest.

M. Dietrich

Noben moški ni tako močan kot nemočna ženska, ki kaže svojo šibkost.

Holt

Moško dvorjenje se imenuje tišči nenavadni proces, pri katerem končno ženska prepriča moškega, da ne more živeti brez nje.

Söhnker

Mnogi moški so kot baloni: napihnjeni in občutljivi za vsak vbodljaj.

Hasenan

Nogometaši vzmetarne

O POLITIKI

Neko družbo najlaže kritiziraš, če živiš zunaj nje.

Edward Albee

Kompromis je pravičen, uporaben in trajen samo takrat, če sta z njim istočasno nezadovoljni obe strani.

Henry Kissinger

Javno mnenje je podobno duhu v gradu: nihče ga ne vidi, a vsi dopuščajo, da jih straši.

Sigmund Graff

Vsak narod mora doživeti neuspeh, če svojo prihodnost išče v preteklosti.

Walter Leisler-Kiep

Nekoč so se možje dvobojevali s pištolami, danes z memoari.

Quintin Hogg

Politika je kot biljard: cilj se doseže samo s trčenji.

Carl Merz

Svetovna politika je klub, iz katerega se lahko izstopi, kadar koli se hoče.

Edgar Faure

Svetovna politika je podobna zalivu, v katerem se kopalcem ni treba bati krokodilov, saj se krokodili neradi zadržujejo na krajih, kjer so morski psi.

Felipe Ruiz

KATERO CVETJE V KATERO VAZO?

Eksotično cvetje — v visoke, ozke, moderne vaze; **Gladiale** — v ozke, visoke vaze ali steklene vrče; **Grašica** — v nežne steklene vaze; **Jegliči** — v nizke, široke skodelice; **Jesensko listje** — v moderne glinaste vrče; **Kreša** — v nežne steklene vaze; **Mak** — v nežne steklene vaze; **Marjetice** — v kmečke vrče ali glinaste vaze; **Ostrožnik** — v visoke, ozke vaze ali vrče; **Plavice** — v kmečke vrče ali glinaste vaze; **Poljsko cvetje** — v kmečke vrče ali glinaste vaze; **Spominčice** — v nizke, široke skodelice; **Tulpe** — v visoke steklene vaze ali srednje visoke skodelice; **Vrtnice** — v visoke steklene ali porcelanaste vaze.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi moža in očeta Maksa Časa se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in vence. Prav posebno se zahvaljujemo pevcem iz Sel, godbi na pihala iz železarne Ravne ter sodelavcem za govor in denarno pomoč, župniku Ludviku Lajnsčku iz Kotelj za pogrebni obred, Roku Gorenšku za govor ob grobu ter vsem sosedom in prijateljem za sožitje in pomoč v teh težkih in žalostnih dneh za našo družino. Žena Slavka, sin Maks ter hčerke Marjetka, Slavica in Marjana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene in matere Zofije Sater se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in ji poklonili cvetje. Prav posebno se zahvaljujemo Roku Gorenšku za govor in gospodu župniku za opravljeni obred.

Zalujoči mož Lojze in sin Albert z družino

Fotografije za to številko so prispevali: A. Grošelj, K. Kreh, F. Rotar, S. Jelen in informacijska služba.

Malčki pred pohodom